

VOL. XXXII

Chicago 8, Ill., Pirmadienis, Gruodžio-December 24 d., 1945 m.

No. 301

Para Bellum.

KALTIMAMASIS AKTAS VYRIAUSIEMS 24 KARO KALTIMININKAMS

Lietuvos valstybė neturi savo autoritetingo organo, kuris gintų jos interesus. — Nacių padaryti nuostoliai Lietuvai. — Klaipėdos krašto užėmimas. — Žydų žudymas. — Maisto produktų revizicijos. — Teroras. — Mobilizavo jaunus vyrus. — Iš rusų belaisvių organizavo ginkluotus batalijonus. — Įvairūs kiti nacių nusikaltimai Lietuvos atžvilgiu.

KalTIMAMASIS aktas vyriausiesiems karo kalTIMININKAMS iTeiktas. Byla turi prasidėti lapkričio mėnesio 20 d. Nėra reikalo kalTIMINAMĄIį aktą čia išTISAI atPASAKOTI. Jį jau turite iš gautų telegramų agentūrų.

Tasai aktas ir kalTIMINAMIEJI mums rūpi visai kitu POŽIŪRIU.

Lietuvos volstybė šiuo metu neturi savo autoritetingo organo, visais POŽIŪRIAIS reprezentuojančią nepriklausomos valstybės vyriausybę. Tai tame akte neatsispindi visumoje tie kalTIMINIMAI, kuriuos galėtų patiekti mūsų tauta ir Lietuvos valstybė. Tiesa, tame kalTIMINAMAME akte yra suminėti tie žiaurumai, kuriuos vokiečių karo vadai yra Lietuvos teritorijoje įvykdę. Bet tie faktai nėra ganėtinai išryškinti ir nepažymėti tie ketinimai, kuriuos vokiečių naciška vyriausybė buvo užsimonijusi mūsų žemėje vykdyti. O jau daliniai pradėjo įgyvendinti.

Vokiečių civilis ir kariškos valdžios Lietuvos teritorijoje įvykdintų žiarumų pėdsakus, kaipo kalTIMINIMAI medžiaga, suteikė SSSR vyriausybei. Suprantame, suteikiant šią kalTIMINIMO medžiagą SSSR vyriausybei išėjo iš savo valstybės ir tautos interesų, todėl toji medžiaga negali apimti visas tas skriaudas, kurias vokiečiai Lietuvai yra padarę. Visa toji kalTIMINAMOJI medžiaga, kuri liečia Lietuvą, yra persilažusi per svetimos tautos ir svetimos Lietuvai vyriausybės prizmę. Tad ir ji kitomis varsomis yra nudažyta. Toje medžiagoje lietuvių tautos pastangos vokiečių okupacijos metu atstatyti savo nepriklausomą valstybę ir tos aukos, kurias toje kovoje buvo gal kad ir skaičiumi yra sužymėtos, bet nenusakytos dėlko tie laisvės kovotojai žuvo, kurie tiksliai juos vedė į tą kovą. Sąmoningai ar nesąmoningai nutylėta, kad lietuvių tauta, kovodama už savo nepriklausomą valstybę ir nepasiduodama vokiečių viliojama eiti bendradarbiauti kare su jais, turėjo pakelti daug moralinių ir medžiaginių nuostolių tiek žmonėms, tiek ir savo turto. Be to, neraste ir tų pėdsakų, kurie nusako, kad vokiečiai kiekviename žingsnyje laužė visas tarptautines sutartis, kurios nusako, kaip okupantas turi elgtis atsiduręs suvereninės valstybės teritorijoje. Tai suprantama, kad tame kalTIMINAMAME akte čia suteikta medžiaga liečia tik žmonių aukas, kurios nukankintos ir nužudytos Lietuvos teritorijoje, bet tame akte yra didžiulė spraga, būtent, dėl tarptautinės teisės laužymo suvereninės valstybės teritorijoje.

Nagi mėginime trumpai, sausiai, kai kuriuos faktus, kurie turėtų tame kalTIMINAMAME akte atsispindėti, čia prisiminti ir suminėti.

Vokiečių vyriausybė, dar karui neprasidėjus, smurtu užėmė Klaipėdos kraštą ir išprievartaudama privertė Lietuvos vyriausybę neteisėtai sukurti Lietuvos valstybės teritoriją perleisti Vokietijai. Pagal Lietuvos konstituciją savos valstybės perleidimo teritorijos dalies galėjo įvykti tik visos tautos atsisakimu, o ne vien vyriausybės tyliu sutikimu.

Šį aktą kitaip negalima skaičiuoti, kaip tik „prievartos akto“. Juo labiau, kad garantais dėl Klaipėdos krašto buvo Anglija, Prancūzija, Japonija.

Tai Vokietija čia nusidėjo tarptautinei teisei, tarptautinėms sutartims. Vokiečių kariuomenė, įgyjusi į Lietuvą, tuoj paleido laikinai sudarytą Lietuvos vyriausybę ir jos vietoje sudarė savo vokišką civilę vyriausybę priskytyje su Rentelnu. Šis vokiečių aktas visais POŽIŪRIAIS buvo neteisėtas. Jis prieštarauja, rodos, Genevoje sudarytai konvencijai, kad karo metu okupuojant svetimą kraštą neturi teisės vietas vyriausybę paleisti ir jos vietoje organizuoti savąją arba alleisti iš pareigų aukštus pareigūnus, jei jie yra lojalūs vietos karo okupacinei valdžiai.

Juo labiau, jie neturėjo teisės paleisti laikiną Lietuvos respublikos vyriausybę, nes buvusieji okupantai rusai pirmiau buvo išvyti, arba patys pasitraukė dar vokiečiams ne visą Lietuvą okupavus. Štai kad ir Kauno miestas pirmiau apsilė nuo rusų okupantų, dar vokiečiams ir jį neatėjęs. Tik keturioms dienoms praslinkus vokiečių kariuomenė įgyjavo į Kauną, tuo metu, kai čia jau buvo sudaryta ir atstatyta Kauno miesto savivaldybė ir sudaryta laikina Lietuvos vyriausybė.

Apie tos vyriausybės sudarymą per išlaisvintą Kauno miesto radijo stotį net pora dienų kas valandą buvo visam pasauliui skelbiama.

Laikinoji Lietuvos vyriausybė bent porą mėnesių veikė ir tik vėliau atvyko vokiečių sudarytoji civilė valdžia, kuri pakvietė pas save Lietuvos laikinos vyriausybės ministrus ir pareiškė, kad vyriausybė yra panaikinama ir pradeda veikti vokiečių civilinė vyriausybė.

Tai yra visais POŽIŪRIAIS buvęs neteisėtas aktas ir už tai Vokietijos vyriausybė ir vokiečių kariuomenės vadovybė neša atsakomybę, nes nusidėjo tarptautinei karo teisei.

Lietuvos laikinos vyriausybės metu nebuvo jokių išsišokimų prieš žydus, ir tik vokiečių civilinei vyriausybei įsigalėjus buvo įsteigti žydams getai, tai yra stovyklės, kur buvo visi suvaryti ir čia prasidėjo žydų masiniai žudymas.

Tai vokiečių civilinė valdžia ir karo vadovybė neša visą atsakomybę už Lietuvos piliečių bėgimo teismo žudymą ir jų turto atėmimą.

Kadangi jau tuo metu neveikė Lietuvos vyriausybė, tai buvusieji Lietuvos Respublikos prezidentai ir buvusieji vyriausybinių pirminkai vokiečių civilinei vyriausybei ir vokiečių kariuomenės vadovybei įteikė atitinkamus protestus dėl Lietuvos piliečių masinio žudymo, jų laisvės suvaržymo ir jų privataus turto grobimą. Vokiečiai į tai ne tik neatkreipė jokio dėmesio, bet įteikusius tą protestą ištrimė ir jiems atėmė laisvę.

Vokiečių civilė valdžia iš kalėjimų organizavo kriminalistus ir kitas visuomenės padugnes, kurdė juos, vokiečių kariams vadovaujant, žudyti žydus ir kitus jiems nepatinkamus Lietuvos piliečius. Net šių kriminalistų tarpe atsirado tokių, kurie atsisakė šitai daryti. Tokie buvę vokiečių įsakymu nužudyti, o kiti kitokios išėities nesurađę, patys nusižudė.

Be to, vokiečiai eidami žydus žudyti daug kur persirengė į

Skulptorius Vincas Grybas — Nacių Auka

GRYBŲ MOTINOS LAIDOTUVĖS PELENIŲ KAPINĖSE

Liūdno Kalėdos, kurios kiekvienais metais pagilina tą liūdesį Grybų šeimos, Juozui ir Jadvygai Grybams Chicagoje, taip pat Juozo broliams ir seselėms Lietuvoje: Antanui, Pranui, Marcelei ir Marijonai, kurie liūdi netekę savo brangios motinėlės ir tragingai žuvusio savo mylimo brolio, skulptoriaus Vinco Grybo.

Šį mėnesį sukako devyniolika metų, kaip mirė Grybų motina, sulaukusi 79 metų amžiaus. Sukako keturi metai, kaip mirė brolis Vincas.

Viršutinį atvaizdas parodo Grybų gimines prie kapo, gruodžio 30 d. 1926 m. Pelelių kapinėse, laidojant motiną šalia tėvelio kapo. Grybų tėvas nelaimingai žuvo gruodžio mėn. 1914 metais, nuo sprogstančio granatos Pirmojo Pasaul. karo metu, pereinant vokiečių-rusų artilerijoms. Tėvelis buvo sulaukęs 72 metus amžiaus. Motinos laidotuvėse dalyvavo daug žmonių. Vincas tuo metu mokėsi Paryžiuje.

Dešinėje skulptoriaus Vinco Grybo atvaizdas, nuimtas, kai jis lankė Kauno Meno Mokyklą 1924 metais. Su dideliu skausmu širdyse minė Vincento Grybo keturių metų mirties sukaktį broliai, seserys ir giminės, taip pat ir visi sąmoningi lietuviai, netekę talentingo menininko, žuvusio nuo nacių budelio rankos 1941 metais Lietuvoje. Vincas buvo 51 metų amžiaus.

Vincas buvo vienas Grybų šeimos narių, kuris iš pat jaunystės linko prie skulptūros meno. Dar kaime būdamas rodė didelį menišką gabumą, kai iš medžio drožinėdavo įvairius meniškų daiktus. Vėliau lankė Varšuvos meno mokyklą, Kauno Meno mokyklą, o 1926 metais išvyko į Paryžių. Paryžiuje studijavo pas garsų skulptorių Bourdelle. Baigęs mokslus užsienyje, grįžo į Lietuvą. Savo atelje įsikūrė Jurbarke. Vos tik vieno dešimtmečio bėgyje pagamino daugelio garsių žmonių projektus paminklams. Pastatė keletą didelių paminklų, kaip V. Kudirkos, Simano Daukanto, Vytuto Dydžio, Juozo Vokietaičio ir kt. (Apie V. Grybo kūrybą bus paskirai vėliau).

Vincas, būdamas nuoširdus lietuvis, visuomet rūpindavosi lietuvių kultūriniais reikalais. Jis stengėsi įamžinti mūsų tautos atgimimo žadintojus, aušrininkus. Dalinai to jis atsiėkė, pagamindamas jiems simboliškų paminklų: tiksliai galima, kad jo didelis darbas, kurį tikėjosi ateičioje įvykdyti į gyvenimą, buvo nutrauktas šio nelaimingojo karo, kartu nutrauktas buvo ir jo gyvenimo siūlas... Vincas visuomet rūpindavosi savo motina. Iš Paryžiaus dažnai rašinėdavo motinai ir giminiams malonius, įdomius laiškus, suramindamas juos, duodamas patarimų, išreikšdamas

Lietuvos uniformas ir tai vykdydė neva lietuvių vardu.

Tai yra faktai, už kuriuos civilė vokiečių valdžia ir kartu vokiečių kariuomenės vadovybė dabar turi teisė atsakyti.

Vokiečių civilė valdžia, prieštaraujant tarptautinei teisei, dar okupuotas teritorijos likimo neįsprendus jau pradėjo kolonizaciją. Gabeno iš Vokietijos vokiečius, daugumoje buvusius reparatoriantus ir išvaikius Lietuvos žemės ūkiu savininkus apgyvendino tuose ūkiuose kolonistus.

Vietos gyventojai, iš savo žemės ūkiu išvyti, turėjo visą turto palikti kolonistams. Apytikriai tokių kolonistų žemės ūkiuose buvo apgyvendinta arti dešimtys tūkstančių.

Vokiečiai, atsidanginę į Lietu-

SKULPTORIUS VINCAS GRYBAS

savo jautrumu įspūdžius, patirtus užsieniuose. Viename savo laiške broliui Juozui Chicagoje, kviesdamas jį vykti į Lietuvą ir, lyg nujausdamas savo likimą, tarp kita ko rašo: „Gal bus karas Europoje, ar kitos bėdos. Gal būt, to neatsitiks dar tuoj; jeigu ir atsitiktų kokia permaina, tai vis nepažausim visi sykiu. Kartą kiltų karas Europoje, tai ir Amerikoje nebūtų gera, o ant galo ką čia, jeigu vilkų bijosi, tai į girią negali eiti.“

Kaip jautrus jis buvo, rodo jo telegrama iš Paryžiaus, pasiūstą broliui Juozui Chicagoje gruodžio 28 d. 1926 metais: „Mirė motinėlė. Laidos gruodžio 30 d. Prašau susiraminti—Vincas.“

Po motinos laidotuvių jis rašo laišką broliui Juozui:

„Brangus broli, Juozuk:

„Gavau žinią, jogei šiandien mūsų mamelė palaidota Pelelių kapinėse kartu su tėveli. Laidotuvėse dalyvavo daug žmonių. Dabar mūsų visų rūpestis turės būti, kad pastatyti gražų paminklą tėvams. Šis klausimas tai bus svarbiausias. Aš pagaminsiu projektą. Aptarsim ir įvykdysim...“

—M. Š.

LIAUDIES KOMISARAI — KAS JIE?

“PREZIDENTAS” JUSTAS PALECKIS

Niūrios Lietuvių padangės dabartiniai „didvyriai“. — Aukščiausioji Lietuvos Taryba yra niekas daugiau, kaip tik vertimų ofisas. — Visi potvarkiai yra iš Maskvos prisiunčiami. — Lietuvos reikalus tvarko rusai nacionalistai. — Justas Paleckis yra mažutis Maskvos valdininkėlis. — Paleckio praeitis. — Sirgo nervų sukrėtimu. — Bolševikų panslavizmo politika. — Pozdniakovo pokyliai, kuriuose buvo žvejojami Lietuvos inteligentai. — Vlodo Natkevičiaus įspėjimai ir Smetonos pasitikėjimas Maskva. — Paleckis daro tai, kas jam įsakoma daryti.

Mėginame pažinti tuos, kurie dabar rusų tankų paunksmyje dedasi tvarką Lietuvos gyvenimui.

Kas jie? Kas tie, kurie dabar niūrioje Lietuvos padangėje iškilo į gyvenimo paviršiu? Ar tai asmenybės, ar tik pilki asmenys nusidėjusios aplinkybės kitų įsakymo vykdytojai.

Ar tai valingi asmenys nuosakiai siekia savo užbrėžtą tikslą? Ar tai vyrai, tvirtai įsitikinę savo tautai nešą gėrbūvį? Ar tai bevaliai nykštukai, iškašos, tik dėl karjeros pasiūso svetimais tarnauti? Ar šiaip jau geri vyrai tik per apsirinkimą svetimam vežiman įsėdę?

Visokių jų tarpe rasime ir apakėlių karjeristų, ir kerštautojų, ir per savo neišmanymą pakliuvusių svetimais tikslams tarnauti, ir tiesiog žioplukų, nesuvokiančių ką darą. Tik valingų, nuosakiai galvojančių vyrų, va: gu jų tarpe užtiksimė.

Štai JUSTAS PALECKIS, kuris lyg ir atitiktų Lietuvos prezidento kėdei. Iš tikrųjų jis mažiau teisių turi, negu Chicagojos priemėsčio policijos nuovados viršininkas.

Kas tiki, kad Lietuva dabar turi bent kokią autonomiją, tas skaudžiai apsviltų, jei mūsų žemės gyvenimo tikrovės paragautų. Tenka neabejojant pasakyti, kad leidžiama lietuvių kalba tiek žodžių, tiek raštų viešai vartoti, o visa kas kita, visos kalbos apie laisvą Lietuvą yra gryna fikcija ir sovietinė propaganda, kuri skleidžiama pasaulio akims dūmti. Aukščiausioji Lietuvos taryba, — tai yra vyriausias vertimų ofisas. Aukščiausioji taryba neturi teisės be Maskvos nurodymų jokių potvarkių leisti. Visi svarbesnieji įsakai, ar potvarkiai tiesiai iš Maskvos siunčiami ir Aukščiausiojai tarybai tenka tik juos vienbalsiai priimti ir skelbti, kaip savo suredaguotus. Tie visi potvarkiai iš Maskvos siunčiami rusų kalba ir Aukščiausios tarybos raštinė turi juos tiksliai išversti į lietuvių kalbą ir lygiai tokia tvarka, kaip juos Maskva atsiunčia. Bet kuris mažesnis Justas Paleckis pasirašo ir viešai skelbia. Aukščiausioji taryba vyriausias vertimų ofisas, o Justas Paleckis iš esmės yra to ofiso vyriausias viršininkas.

Visi nutarimai, kuriais neva buvęs liaudies seimas paskelbė, kad Lietuva prisijungia prie SSSR, taip pat buvo iš Maskvos atsiūsti ir juos teko tik tam tariamam liaudies seimui išsiversiti ir priimti.

Justas Paleckis nieko pats savarankiai be Maskvos nurodymų negali daryti. Jis šiuo atsitiktumu yra Maskvos patikėtas asmuo, kuris vykdo tai, ką Maskva jam įsako. Kad taip, o ne kitaip jisai elgtųsi į kontroliuojama pirmoje ielėje vietos komunistų partijos centro komitetas ir enkavedė. Enkavedė yra tikras Lietuvos šeimininkas. Jisai taip pat kontroliuoja Lietuvos komunistų partiją. Liaudies vidaus reikalų komisariatas, o taip pat piliečių apsaugos komisariatas yra centriniai organai,

bet ne vietos įstaigos. Tų abiejų įstaigų liaudies komisarai yra Maskvos skiriami ir jie tiesiogiai priklauso Maskvai. Tų abiejų komisariatų aukštieji pareigūnai taip pat Maskvos skiriami.

Žymioje daugumoje tų įstaigų tarnautojai yra rusai nacionalistai turį didelę praktiką ir tarnauti pradžia siekia Sibirį ar Kaukazą, kur įsigijo geros praktikos kitas tautos valdydami ir jas rūšindami.

Taigi, Justas Paleckis nėra joks lietuvių tautos atstovas, ar jos likimo vairuotojas, o yra mažutis Maskvos patikėtas Lietuvos asmuo.

Justas Paleckis yra žemaitis nuo Telšiu. Jisai ilgus metus gyvenęs Rygoje ir tenai baigęs gimnaziją. Rygoje jisai leido lietuvių kalba savitraščių, kurio Lietuvos valdžios lėšomis buvo remiamas. Tasai laikraštukas buvo liberalistinėje dvasioje vedamas ir vengė bet kurios politikos.

Jau tuo metu Justas Paleckis turėjo glaudžius santykius su liaudininkais. 1926 metais Lietuvos seimo rinkimus kairiesiems laimėjus, liaudininkai Justą Paleckį buvo pakvietę vadovauti ELTA, tai yra Lietuvos telegramų agentūrą. Atvykęs į Lietuvą, Justas Paleckis aktinčiai pradėjo dalyvauti liaudininkų sąjungos gyvenime. Stojó čia į universitetą studijuoti, bet studijos jam mažai rūpėjo — universiteto mokslų nėra baigęs.

1926 metais gruodžio mėn. 17 d., ištikus perversmui, Justas Paleckis iš ELTOS direktoriaus buvo atleistas ir vertėsi žurnalistika. Daugiausia bendradarbiau latvių buržuazinėje spaudoje kaip korespondentas. Be to, dar leido savitraščių, mėginant leisti dienraštį, bet nepavyko. Mėgino organizuoti spaustuve, bet toji gyvavo taip ilgai, iki čilpelė lėšas iš Lietuvos valstybės izdo. Vėliau bankrutėjo, dienraštis nustojo ejęs, savitraščių dar ilgesni laiką išsilaikė. Savitraščių buvo neturingas, virtės sensacijų gaudytoju, bespvelvis ir mažai išsilpintis.

Justas Paleckis mažos erudicijos vyras, geras žemaitis, nuoširdus, neabejotinai liberalas, nieko bendro savo gyvenime su marksizmu neturėjęs, tai konjunktūrinis politikas ir visuomenės veikėjas.

Ant jo mažų pečių užgriuvo dideli Lietuvos politiniai įvykiai ir jis tuoj sugniužo. Nervai neišlaikė ir buvo susirgęs stipriū nervų sukrėtimu. Buvo laukta, kad atsidurs psichiatrinije ligoninėje, bet iš tos ligos palyginamai greitai išsikapstė. Tenka pastebėti, kad apie tą jo ligą mažai kas žinojo, nes tai buvo paslapyje įtaikoje. Gydė jį net ne Lietuvos gydytojai. Gydėsi Lietuvoje netoliese Kauno, Pažaislyje.

Turimomis ne visai patikrintomis žiniomis Justas Paleckis tikėjosi, kad tikrai Lietuva išliksianti nepriklausoma respublika, tik bus rusų politikos stiprioje įtakoje. Bet įvykiai pasuko ta kryptimi, kokia Maskva dar 1938 metais buvo numatyti (Tęsinys 6-tam pusl.)

Kadangi ne visi ūkininkai buvo (Tęsinys 2-ram pusl.)

Linksmų Žiemos
Švenčių Kalėdų
ir Laimingų
Naujų Metų
Visiems pažįstamiems
Lietuviams Draugams
ir
Kostumeriams

P. MARTINKAITIS (SENAS PETRAS)

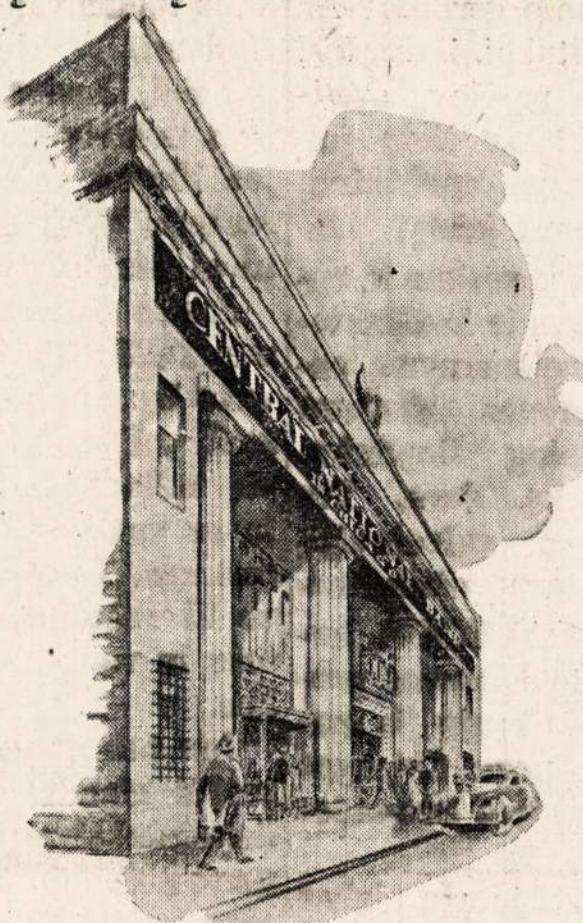
Naujienų ir Chicago Lietuvos Draugijos Agentas

Užrašau Naujienas, atnaujinu senas, pirmu garsinimus ir rašau naujus narius į Chicago L. Draugiją.

1843 SO. HALSTED STREET

Tel. CANal 8500. Rezid. tel. HAYmarket 9267

**Linksmų Kalėdų ir Laimingų
Naujų Metų visiems lietuviams**

VALDYBA IR DIREKTORIAI

Central National Bank

728 W. Roosevelt Road
Tel. MONroe 8300

NARYS FEDERAL RESERVE SYSTEM IR FEDERAL
DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

Jūsų Taupymo Sąskaita Maloniai
čia Priimama

**LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ
NAUJŲ METŲ**
draugams ir visiems lietuviams

KOSTLEVY & CO., Inc.

PLUMBING, SEWER CONTRACTOR

814 West 18th Street

Tel. Canal 1044

Chicago, Ill.

**KALVINAMASIS AKTAS VYRIAUSIEMS
24 KARO KALVININKAMS**

(Taša iš 1-mo pusl.)

vo pajėgūs tas rekvizicijas įvykdinti, tai vokiečių civilė valdžia Trakų, Švenčionių apskrityse bei teismo sprendimo kiekviename iš tų apskričių viešai susaūdė po keletą dešimčių ūkininkų.

Be to, Rytų Lietuvoje visai be jokios kaltės sud gino keletą žemės ūkio trobesių ir visus gyventojus, neišskiriant net mažų vaikų ir kūdikių, iki vieno susaūdė ir jų lavonus sudegino. Vokiečių civilė valdžia be jokio teismo sprendimo keletą dešimčių tūkstančių lietuvių išsiuntė į Vokietiją priverstinėmis darbams, jų tarpe keletą dešimčių inteligentų patalpino darbo koncentracijos stovyklose ir kalėjimuose. Net mažamečius vaikus suimnėjo ir laikė kalėjimuose vien tik todėl, kad pas tuos vaikus rado slapto lietuvių literatūros.

Vokiečių civilė valdžia vokiečių kariams Lietuvos miestuose įsteigė viešus paleistuvystės namus, į kuriuos net dienos metu gatvėse gaudė moteris. Kaip tos moters praradavo tuose paleistuvystės namuose sveikatą, tai jas sunaikindavo.

Kadangi civilė valdžia jaučėsi bėjęs atsispirti prieš lietuvių tautos pasyvų ir aktingą priešinimąsi, tai neteisėtai navedė įvykdė ir vadinašai savivaldą ir paskyrė sau patarėjus iš lietuvių tarpo. Tie tarėjai neturėjo nei teisės sudaryti savo kolegiją. Toji savivalda, ar tarėjai, faktiškai jokių teisių neturėjo. Turėjo vykdyti tai, kas jiems buvo įsakyta, ir pasirašyti tokius aktus, kurie prieštaravo bet kuriam tarptautinei ir Lietuvos valstybės teisei. Kai kuriems tarėjams tuos aktus kaipo neteisėtus atsisaikius pasirašyti, jie buvo suminti, laikyti kalėjime, o vėliau į Vokietijos koncentracijos stovyklas išsiųsti. Kai kurių iš jų likimas iki šiai dienai nėra žinomas. Matyti, jie tenai slapta buvo nužudyti ar nukankinti. Vadinasi, per neva Lietuvos savivaldos organus vokiečių civilė valdžia apgaulės būdu norėjo padengti savo niekšiškus ir neteisėtus darbus Lietuvoje.

Vokiečių civilė valdžia penkis kartus, prieštaraujant tarptautinei teisei, skelbė Lietuvoje karių mobilizaciją. Šiai mobilizacijai atsisaikius prievartos būdu brukio pasirašyti savo skirtiems tarėjams, arba net žymesniems Lietuvos veikėjams. Visti tie, kurie nesutiko tuos atsisaikius pasirašyti, buvo suminti, arba kiti iš jų spėję pasprukti turėjo ilgą laiką slaptystis. Tomis mobilizacijoms nepasisekus, vokiečių civilė valdžia pradėjo suimninti tuos tėvus, kurių vaikai nestojo į kariuomenę. Kadangi turėjo suminti ir iš tremti šimtus tūkstančių lietuvių, ko nepajėgė fiziškai įvykdinti, tai pasitenkino keletą tėvų susaūdžius, o kitus į sunkius darbus Vokietijoje ištrėmė. Tuos jaunus vyrus, kuriuos sugavo į mobilizuojamą kariuomenę, prievartaudami išgavo iš jų parašus, kad jie savo noru stojo vokiečių kariuomenei patalkininkauti.

Be šių grynai kariškų mobilizacijų, vokiečių civilinė valdžia paskelbė dar dvi darbo mobilizacijas, grynai karo pramonėje dirbti. Tie, kurie nespėjo iš tų mobilizacijų išsisukti ir pateko į tuos darbus, buvo pasūsti į frontą pavojingiems darbams, o vėliau įtraukti į reguliarią vokiečių kariuomenę. Bet ir iš tų prievartos keliu paėmė parašus, kad jie savanoriškai stoja į vokiečių armiją. Tie, kurie vėliau iš kariuomenės pabėgo, buvo sušaudyti kaip vokiečių kariuomenės desertoriai. Atseit, dvigubas tarptautinei teisei nusikaltimas: sumobilizuoti apgaulės keliu ir vėliau teisti kaip vokiečių armijos desertoriai. Jie nebuvo Vokietijos piliečiai, tai negalėjo būti vokiečių armijoje ir juo labiau teisiami kaip to armijos kariai.

Lietuvoje tvarkai palaikyti vokiečiai iš rusų belaisvių organizavo ginkluotus batalijonus, kurie vadovaujami vokiečių karininkų siuntė Lietuvoje, terorizuodami vietos žmones ir plėšikaudami. Tai buvo tikras Lietuvos siaubas, nes tie belaisviai rusai buvo visai demoralizuoti, vėliau jie virto tikrais plėšikais ir banditais, net patys vokiečiai nebuvo pajėgūs nei juos sudrausminti, nei juos suimti.

Čia vokiečių civilė valdžia ir vokiečių karo vadovybė skaudžiai nusidėjo tarptautinei teisei ir geriems karo papročiams. Belaisvio niekas neturi teisės mobilizuoti ir panaudoti jį kariūpiai prieš savo valstybę, arba okupacijos zonoje iš belaisvių sudaryti policinio režimo batalijonus. Vokiečių civilė valdžia išleido potvarkį, pagal kurį visų mokyklų vyresniai amžiaus mokinius ir studentus turėjo atlikti karo pramonėje privalomus darbus. Kadangi iš mokyklų niekas į tuos darbus nėjo, tai daugelis mokyklų buvo uždaryti. Profesorių dalis buvo suimti, kaltinti, vėliau vieni paleisti, o kiti į Vokietiją išvežti. Šis vokiečių civilės valdžios potvarkis taip pat prieštaravo tarptautinei teisei.

Vokiečių civilė valdžia uždarė Lietuvos Raudonąjį Kryžių, kuris buvo tarptautinio Raudonojo Kryžiaus narys. Tai taip pat nusidėjo tarptautinei teisei.

Vokiečių civilė valdžia buvo suėmusi į savo rankas visą stambiają pramonę, jos savininkus arba išaudė, arba į kalėjimus suklijo. Tos pramonės įmonės atidavė vokiečiams, kurie turėjo tapti tų įmonių savininkais.

Tai ir čia vokiečiai pasielgė neteisėtai ir daug nuostolių Lietuvos valstybei padarė.

Spėjama, kad vokiečių okupacinė valdžia viso Lietuvoje išaudė per tris šimtus tūkstančių žmonių. Dėl maisto stokos daug žmonių, ypač vaikų mirė ne savo laiku.

Tai štai tos apkaltinimui medžiagos tik maža dalelytė, kuri

patiekta kaltinamąjį aktą tiesioginiai neina. O jei kas nors ir yra sužymėta, tai kita varsa nudažyta ir iš tos medžiagos neuomamu, kad lietuviai tauta stipriai ir ryžtingai kovojo už savo valstybės atstatymą ir tuo pačiu atkakliai palaikė visą demokratijos frontą.

Bet tos ketos, atsparios kovos tikslas nebuvo tasai, kad dabar kas nors kitas, svetimas šeiminkautų lietuvių tautos apgyventoje žemėje. Lietuvių tauta turi istorines tradicijas, ji moka gerbti tiek savo, tiek kitų ir tiek tarptautinę teisę. Niekas negali apkaltinti lietuvių tautos, kad ji kovodama nusidėjo demokratijos frontui, at tarptautinei teisei. Net buvusi Lietuvoje vokiečių okupacinė valdžia būtų negalėjusi prikišti, kad lietuvių tauta, kovodama už savo valstybės atstatymą, būtų nusidėjusi tarptautinei teisei. Tai yra neuzginčytini faktai, tų faktų akliausi lietuvių tautos ir Lietuvos valstybės priešai negali užginčyti, jie juos gali tik nutylėti.

Stipriai tenka apgailestauti, kad Lietuvos valstybė dabar neturi autoritetingos, neabejotinai reprezentuojančios savo vyriausybės, kuri savo autoritetu ir savo vardu kaip teisėta suvereninė valstybės atstovė būtų turėjusi galybės visą tą medžiagą apkaltinamajam aktui įteikti. Tai yra didžiulė spraga, dėl kurios vyriausybės karo kaltininkų byloje Lietuvos valstybės reikalas nebus tinkamai reprezentuotas ir nebus kas tikrai atstovauja tame teisme Lietuvos valstybei ir jos piliečiams padarytas visos skriaudas ir nuostolius.

Niurenberge įvykstant tarptautinis karo teismas neabejotinai turi pasaulinės tarptautinės teisės, įsiai amžiams bus žmonijos tarpe minimas, jo iš istorijos, žmonijos istorijos lapo niekas neišbrauks, ir tikrai labai skaudu, kad toje byloje nebus bešaliai ir visapusiai lietuvių tautai padaryta skriauda pačių lietuvių nušviesta.

Bet tai tik pirmas tos rūšies teismas. Po šios bylos seks sudaryti teismai kitiems vokiečiams kaltinamiesiems. Tenka laukti, kad gal Lietuvą iki tam laikiu atsistos kaip suvereninė valstybė ant savo kojų, ir tuomet bus kas Lietuvą atstovauja. Tai nepraraskime vilties, kad tuomet viešumom viso pasaulio akivaizdoje atsistos ir lietuvių tautai padarytos visos vokiečių sunybes.

**LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
Linkime Visiems Draugams
BALZEKAS
MOTOR SALES**

Direct Factory Distributors Chrysler,
Plymouth—Cars—Good Year Tires

4030 Archer Ave. Phone VIRginia 1515

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

visiems kostumeriams ir draugams

GEO. JAKUBONIS

Taverna—Restauranas

3465 SO. MORGAN STREET
Tel. YARDS 3471

**LINKSMŲ ŽIEMOS SVENČIŲ KALĖDŲ IR
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ**

Visiems Draugams Lietuviams
ir Kostumeriams linki

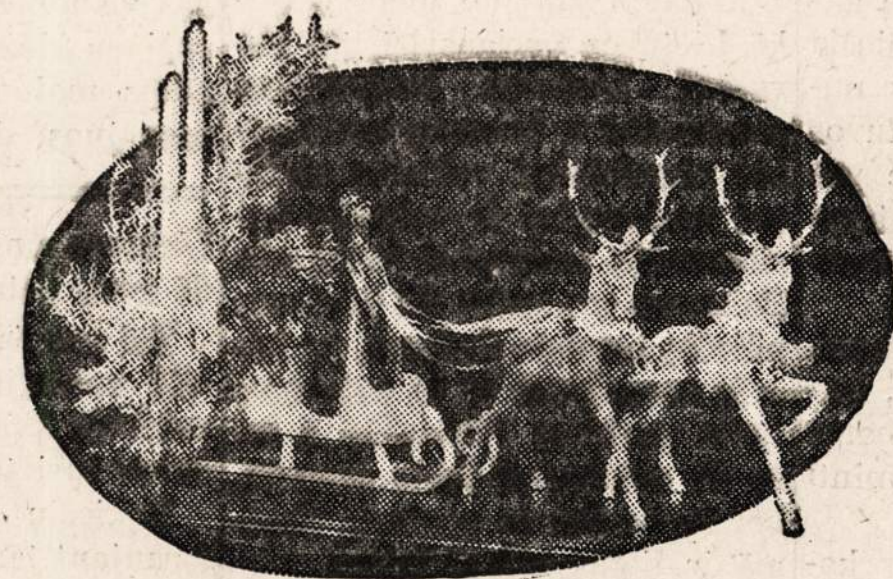
**Mr. & Mrs. J. B. ŠEŠTOKAI & SON
SCHLITZ WHOLESALEERS**

Taip pat yra didelis pasirinkimas degtinės, alaus ir malonus patarnavimas

5654 W. 64th Place Chicago, Ill.
Tel. Portsmouth 8112

**LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
VISIEMS TAUPYTOJAMS IR NAMŲ
SAVININKAMS!**

**UNIVERSAL
Savings and Loan Association**

1739 SO. HALSTED STREET

CHICAGO 8, ILL.

**Linksmų Žiemos Švenčių Kalėdų Linkiu
Visiems Draugams ir Kostumeriams
AL'S TAVERN & HOTEL**

Lengva surasti, bet yra sunku palikti, kur raudasi geros rūšies degtinė, vynas ir alus.

2119 S. Halsted St. Tel. Canal 9460

**LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
Visiems draugams ir kostumeriams linki**

WALTER'S TAVERN

Walter ir Marcella Kavaliauskai, Sav.
4535 S. Rockwell St. Tel. Virginia 0903

PABALTIJO PABĖGĖLIŲ IŠDAVIMO KLAUSIMAS ŠVEDIJOJE

Nuo kapituliacijos iki šios dienos Sovietų Sąjunga yra daug žygių dariusi, kad švedija išduotų Baltijos kraštų piliečius rusams. Kaip dabar paaiškėjo, jau birželio 2 d. sovietai kreipėsi į švedus, kad jie išduotų visų pirma karo tarnybos pabėgėlius, kurie kariavo prieš sovietus ir vokiečiams sužlugus atbėgo į švediją.

Lygiu laiku buvo daryta žygių išgabenti iš švedijos ir civilinius pabėgėlius iš švedijos. Vasarą pasirodė (birželio mėn.) švedų laikraščiuose sovietų pasiuntinybės skelbimai, ragina pabaltiečius grįžti į savo tėvynę. Skelbimai buvo taip suredaguoti, kad paprastas žmogus galėjo tai suprasti ir kaip reikalavimą švedų valdžiai pritariant. Pabėgėliai kiek aprimo, kai min. pirmininkas Hanssonas vasarą davė paaiškinimą parlamente, kad švedija pripažįstanti prieglaudą teisę ir politinių pabėgėlių neišduos.

Tačiau tuo pat metu Valstybės užsienių komisija ėmė siuntinėti visiems pabėgėliams ra-

tus, skelbiančius apie patologią galimybę grįžti namo, kartu pabrėžiant, kad švedų valdžia prievartos nevertos, nors ir pažeidaujanti, kad pabėgėliai grįžtų iš kur atėję. Tų raštų turinys buvo toks:

"Valstybinė užsieniečiams komisija turi iš vyriausybės parodymą pranešti, kad pabaltijo pabėgėliai gali be asmenišku išlaidų kelionei grįžti į savo kraštą, kad iš Sovietų pusės viešai paskelbta, kad pabėgėliai bus gražinami į savo tėviškę ir kad pabėgėlių grįžimo pagedavimas gali būti pranešamas artimiausiai policijai arba baltiečių lagerio vedėjui. Po to pabėgėliams bus suteiktos tolimesnės instrukcijos. Be to, komisijai yra įsakyta pabrėžti, kad priverstinis būdas nebus naudojamas, tačiau švedų noras yra, kad pabėgėliai grįžtų į savo kraštą.

"Dar be to, vyriausybė padėdė užsieniečių komisijai pabrėžti per lagerių vedėjus,

jų tarnautojus, per asmenis, kurie tvarko pabėgėlių reikalus, anksčiau duotą įsakymą, kad neleistina mėginti paveikti pabėgėlius, kad jie negrįžtų į savo tėviškę. Be to, reikia pabrėžti pabėgėliams, kurie negyvena lageriuose, kad užsimti ar skleisti politinę propagandą yra pabėgėliams švedijoje neleistina".

Šis raštas iš dalies išaiškino švedų nusistatymą ir pabėgėlių padėtį, juos kiek nuraminant, kad prievartos nebus naudojama. Praėjus kelioms savaitėms švedai perdavė sovietams Baltijos pabėgėlių laivus, tuo pripažindami, kad jų savininkai nėra pabėgėliai, bet Sovietų vyriausybė. Šis žygis taipgi kiek sudrumstė pabėgėlių nuotaikas, nes buvo galima aiškiai matyti, kad švedų valdžia pradeda nusileisti sovietų reikalavimams, o tie reikalavimai gali vis didėti ir didėti.

Pirmajame rudens sėtosios pabėgėlių klausimas parlamente. Komunistų atstovas reikalavo juos atiduoti sovietų vyriausybei, socialdemokratų atstovai liko tuo klausimu neišsitarę, o liaudies partijos ir dešiniųjų atstovai griežtai reikalavo vyriausybės laikytis asylio teisės ir humaniško principų. Į tuos ginčus įsiterpė ir pats užsienio reikalų ministeris, aiškiai pasisakydamas, kad švedija nemano išduoti politinių Pabaltijos kraštų pabėgėlių ir pabrėždamas, kad tų žmonių tarpe, kurie nenori grįžti į Sovietų Sąjungą, yra ir gana daug žinomų socialdemokratų, be jokio fašistinio ar kvistlingistinio šešėlio, ir komunistų atstovai gali pas juos pasiteirauti, kodėl jie nenori grįžti namo.

Sitoks užsienio reikalų ministerio pasisakymas vėl gerai nutaikė Baltijos pabėgėlius, kol štai vieną lapkričio dieną spaudoj pasirodė paslėpta žinia, kad

švedų valdžia yra jau seniai nutarusi išduoti tuos Pabaltijos kraštų ir kitų tautybių kareivius, kurie kariavo vokiečių puse prieš rusus. Didžiausioji tokių kareivių dalis buvo vokiečiai, šalia jų austrai, čekai, prancuzai ir 167 Pabaltijo kraštų piliečiai, jų tarpe 9 lietuviai, 6 karininkai, vienas gydytojas, ir 2 puskarininkai.

Visuomenės opinija, o taip pat didžiausioji dalis spaudos tuojau pasisakė prieš šią vyriausybės natarimą. Buržuazinės partijos įteikė vyriausybei interpelicijas ir specialiai susauktame posėdyje buvo paaiškinta, kad tas nutarimas yra padarytas jau birželio 16 dieną, kada švediją dar valdė koalicionis ministrų kabinetas, esant užsienių reikalų ministrui Guentheriui, vokiečių šalininkui, kai nuolatos pabrėždavo rusai, kritikuodami švedijos politiką karo metais. Kartu buvo pareikšta, kad vyriausybė nemananti pakeisti šio savo nutarimo, nes tatau esą negalima.

Kai po to pasipylė didžiausi protestai, jų tarpe 100,000 gyventojų kreipėsi į karalių, prašydami pripažinti ir toliau politinių pabėgėlių teisę, kaip to reikalauja švedijos įstatymai, kultūra ir papročiai, pasidarė aišku, kad švedijos valdžia jau nebevykdė tautos valios norus, bet lenkiasi prieš užsienio valstybės jėgą ir grasinimus.

Paskutinėmis valandomis buvo konstatuota, kad tų Baltijos pabėgėlių tarpe yra net 66 su pilietiniais asmens dokumentais, kad 20 turi ypatingus pažymėjimus, kad karo tarnybai netinka. Tačiau švedų valdžia atsiskaldė iš naujo tirti dalykus, aiškiai rodydama savo norą, kiek galint greičiau jais nusikratyti. Po vieningo bado streiko, po demonstratyviškų savizudybių, suvarant sau kardą į širdį, kaip tai padarė latvių leitenantas La-pa, žmonių pasipiktinimas ir pa-

bėgėlių baimė dar padidėjo. Lai-vui atplaukus juos išvežti, jau nė vienas iš jų nebegali pastovėti po 7 dienų badavimo ant kojų ir jokiomis aplinkybėmis negali būti taikomi transportui tinkamais. Kaip pasielgs švedų valdžia paskutinę minutę, sunku pasakyti, bet ligišolinis laikymasis rodo, kad ji yra nutarusi paaukoti tai didžiajai rytų pabaisai tuos nelaimingus žmones, paaukojant ir savo kaip teisines ir kultūringos valstybės vardą.

To išvadoje Pabaltijo pabėgėlių klausimas pasidarė švedijoje labai opus. Niekad pabėgėliai nėra buvę tokie neramūs dėl savo ateities, kaip dabar. Ir tai turi savo pagrindą. Tačiau yra dar pagrindo manyti, kad švedų valdžia, atidavusi savo duoklę tai civilizacijos pabaisai, mėgins laikytis savo pasižadėjimo, kas liečia ne kariškių, o civilinių politinių pabėgėlių asylio teisę.

Švedų karalius kreipėsi į patį Stalingą, prašydamas baltiečių išdavimą atidėti vieniems metams, bet gavo neigiamą atsakymą. Užsienių reikalų ministeris tačiau paskutinėje valandoje pareiškė sovietų pasiuntinybei, kad šie pabėgėliai negali būti tuo tarpu transportuojami dėl jų nusilpimo per bado streiką.

Phone Wentworth 0481

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
Nuoširdžiai velija visiems savo draugams ir klientams

LOUIS KREIVIS ir JUSTINA LAZENIS
SAVININKAI CAPITOL BUFFET

815 West 59th Street, Chicago 21, Ill.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų 1946 Metų Linkim Visiems Draugams, Kostumeriams ir Visiems Lietuviams

JOHN'S TAVERN

Savininkai tėvas ir sūnus John ir Walter Petkūnas
1656 N. Troy Street, Chicago 47, Ill.
Tel. BELMONT 7637

LINKSMŲ ŽIEMOS SVENČIŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Visiems draugams ir kostumeriams linki

Mr. & Mrs. CHARLES IR VERA KASILIAUSKAI

DEGTINĖ, VYNAS, Alus ir Malonus PATARNAVIMAS

3356 So. Halsted Stret, Chicago, Ill.
Tel. YARDs 5379

LINKSMŲ ŽIEMOS SVENČIŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
Visiems draugams ir kostumeriams linki

AL. & ANNA KOWALIS

DEGTINĖ, VYNAS, ALUS, CIGARAI IR MALONUS PATARNAVIMAS

3147 So. Halsted Street, Chicago, Ill.
Tel. VICTory 4928

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
LINKIME VISIEMS DALININKAMS IR DRAUGAMS

Turtas virš ----- \$17,000,000.00
Atsargos fondas virš ----- \$1,300,000.00

STANDARD FEDERAL SAVINGS and LOAN ASSOCIATION of CHICAGO

Justin Mackiewich, president and manager

4129 Archer Avenue

Tel. VIRginia 1141

LINKSMŲ ZIEMOS SVENČIŲ KALEDU IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ visiems draugams lietuviams ir kostumeriams linki

MRS. STELLA PALASKIS TAVERN

Visados didelis pasirinkimas geros rūšies gėrimų, degtinės, vyno, alaus ir malonus patarnavimas. Visados yra lengva surasti gerą lietuvišką užėigą

4244 SO. ASHLAND AVENUE
Tel. Yards 3647

LINKSMŲ ZIEMOS SVENČIŲ KALEDU IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Visiems draugams ir kostumeriams linki

Mr. & Mrs. Bill ir Marijona Pužauskai

DEGTINĖ, VYNAS, ALUS IR MALONUS PATARNAVIMAS

645 WEST 18th ST., CHICAGO, ILL.
Tel. CANal 2594

LINKSMŲ ZIEMOS SVENČIŲ KALEDU IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Visiems draugams ir kostumeriams linki

JONAS INN

JOHN ANDRIUSIUNAS. Savininkas

Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas

700 West 31st Street, Chicago, Ill.
Tel. VICTory 6152

LINKSMŲ ZIEMOS SVENČIŲ KALEDU IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Visiems Draugams ir Kostumeriams Linki

WESTWOOD LIQUOR STORE

Mr. A. SIMKUNAS, Savininkas

Didelis pasirinkimas degtinės, vyno ir alaus.

2441 West 69th Street, Chicago, Ill.

Tel. PROspect 5951

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

NUO VOLGOS IKI ELBĖS

IŠ "LIETUVOS ŽINIŲ" 6 NR., LEIDŽIAMŲ HANAU LIETUVIŲ STOVYKLOJE

Pravažiuodamas pro Fuldą vienas lietuvis, jaunuolis, kuris tarnavo vokiečių ir raudonojoje armijoje, papasakojo apie savo vargus, kadangi tuos vargus kartu su juo išgyveno tūkstantai Lietuvos vyrų ir jo pasakojimas nečia Lietuvos įvykius, akotarpų nuo praeitų metų išpos gao iki Naujųjų Metų, tai, žanome, kad jo pasakojimas ois juomis platesnei visuomenai ir ji čia spausdiname.

Jonas Adomaitis yra 22 metų ir kuš iš sakių apskrities. 1942 metų vasarą buvo pamaitis į Wenrmactą. Iš pradžių jis tarnavo darbo bataione, o vėliau buvo perkeltas į Luttwaffe oro zvalgu. Kartu su juo Pskovo apylinkėje tarnavo apie 120 lietuvių. Prasidėjus 1944 m. šiaurės fronto sovietų ofenzyvai, jo dalinys traukėsi per Krasiova, Womara, Jelgava į Lietuvą. Lietuvių skaičius turpo nuo priesų kulkų, bet daugiausia dėl jų dezertyravimo. Panevėžį pasiekė tik 50 lietuvių. Traukiantis iš Panevėžio Latvijos link, jo dalny liko tik 9 lietuviai.

Per Sv. Oną jis su kitais ke-turiais lietuviais pateko Žemie-lyje ir rusų nelaisvę. Rusai atė-mė iš Adomaitio dokumentus ir pinigų, numovė jo batus ir davė jam savo sudėvėtus. Tą pa-cią dieną pakely į Pašvintinį jie visi pabėgo iš nelaisvės ir išsi-skirstė į visas puses.

Adomaitis iš vieno ūkininko, buvusio šaulių vado, gavo jo berno gerokai apdėvėtus drabužius ir traukė laukais Suvalki-jos link. Neturėdamas jokių do-kumentų, jis sumanė stoti tar-nauti pas ūkininką už berną. Iš-sikalbėjęs su vienu rugius ker-tančiu ūkininku, kuris skundė-si, kad negali gauti darbininkų, kurie yra pasitraukę su vokie-čių kariuomene į žemaitiją arba Latviją, Adomaitis sutiko pas jį pasilikti rugiapiūtei.

Po kelių dienų jis iškeliavo toliau. Už 20 km. nuo Šeduvos jis girdėjęs didelį susišaudymą miš-ke, kaip jam vėliau kiti pasako-jo, tai buvo susišaudymas tarp rusų ir lietuvių partizanų, kurie nespėjo pabėgti į Latviją. Tuomet į rusų nelaisvę pateko 50 partizanų, kurie buvo sušaudy-ti. Netoli Šeduvos jis vėl persi-samdė pas ūkininką bernu. Jis jam pasakė, kad buvo Latvijoje koncentracijos stovykloje ir da-bar grįžta namo. Ūkininkas tuo nepatikėjo, nes Adomaitis gerai atrodė. Teko sakyti visą teisy-bę. Vieną dieną pas šį ūkininką atvyko du rusų karininkai, ku-rie iš jo paėmė du gerus arklius ir paliko savo blogus, nors ūki-ninkas su ašaromis akyse pra-šė jo arklių neimti. Po dviejų savaicijų jis iškeliavo toliau, nes įsidrąsino, matydamas, kad ru-sai žmonėms nieko nedaro.

Bekeliaudamas pro Šeduvą, jis matė, kad paleisti iš kalėj-imio lietuviai ir latviai stoja į ru-sų kariuomenę savoriais, no-rėdami vokiečiams atkeršyti už savo vargus. Pakely jis sustab-dė vieną rusų karišką mašiną ir prašė jį pavėžyti. Rusai sutiko ir nuvežė jį į Kėdainius. Kė-dainiuose civilių žmonių buvo labai mažai. Miesto apylinkės buvo vokiečių užimtuos, ir jis pats matė kelių žmonių žu-vimą, kai šie išėjo iš kelio į pie-vą.

Iš Kėdainių jis iškeliavo plen-tu Kauno link. Kadangi rusai mielai paimdavo į mašinas blo-gai apsirėdžiusius, tai jis sus-tabdė pirmą pasitaikiusį auto-mobilį. Suplysė drabužiai tuo laiku buvo geriausias pasas; švariai ir gerai apsirėdžiusieji dažnai buvo sulaikomi jų dok-umentams patikrinti. Rusų kapitonas su trimis karišką unifor-mą dėvėjusiomis merginomis paklausė jį, kas jis esąs ir kur

keliaująs. Jis jiems papasakojes apie Latvijos koncentracijos sto-vyklą. Tai pasakai jie patikėjo ir jį pavaišino dziovinta duona ir amerikoniškais koncervais. Konservų dėžėje vienoje pusėje buvo amerikiečių žvaigždė ir kaž kas angliška parašyta, o an-troje pusėje rusiška. Jie nuvežė jį iki pat Viliampolės.

Į Kauną buvo įleidžiami tik Kauno gyventojai. Jo, kaip ner-turėjusio jokių dokumentų, raudonarmietis nepraleido. Tuomet jis apėjo tą postą laukais ir persikėlė per Nerį į Žuvų rin-ką. Einant per Viliampolę jis matė, kad ji yra labai išdegusi, ypač tos vietos, kur buvo žydų getto. Pakely išsikalbėjęs su vienu lietuviu, kuris jam papasakojes, kad Kaune organizuo-jama milicija ir yra raudonųjų partizanų štabas; tai buvo grį-žusieji iš miškų su visais gink-lais raudonieji lietuviai ir žydai. Netoli Žuvų rinkos jis matė su-sprogdintą fabriką, iš kurio mo-terys nešė skalbimo miltelius. Sulaikiusiam jį raudonarmie-čiui jis pasakė, kad jis esąs rau-donasis partizanais ir einąs į šta-bą, kur tikisi rasti pažįstamų ir gauti partizano liūdyumą. Rau-donarmietis jį paleido, nurodęs štabo adresą.

Pakely jis matė, kad Kaunas yra mažai nuo karo nukentėjęs, tik langai daugely pastatų yra išbryję. Neo-Lituanų, Ateitinin-kių, Saugumo ir Žemės ūkio rū-mai sveiki. Jis nuėjo pas savo pažįstamą, kuri gyveno K. Pet-rausko gatvėje, netoli Vaičiai-čio gatvės kampo. Pažįstamos ne-rado, nes ji buvo išvažiavusi į kaimą; jį apnakvdydino tame bu-te gyvenančios dvi moterėlės. Jos papasakojo jam, kad Kaune civilių gyventojų esą labai ma-žai, nes jų daugumas yra išva-žiaavę į kaimus arba pabėgę į

Vokietiją. Visi Kauno tiltai vo-kiečių susprogdinti. Žaliosis til-tas dabar remontojamas. Taip pat keli didesni pastatai yra vo-kiečių išsprogdinti. Šiaip jau Kaunas yra mažai nukentėjęs, išskyrus Viliampolę, kuri yra išdegusi. Laisvės alėja yra pava-dinta Stalino prospektu. Nespė-jęs pasitraukti iš Kauno vokie-čių dalinys apie 500 žmonių bu- vęs rusų sušaudytas. Atėję rusai su gyventojais elgėsi švelniai, daug švalniau, kaip vokiečiai. Esą Kaune prie vokiečių dirbu-sių valdininkų, bet rusai jų ne-persekioja.

Iš ryto jis sumanė aplankyti kitą savo pažįstamą, gyvenanti Šiaulių gatvėje ir iš ten mėgin-ti per Nemuną pereiti žaliuoju tiltu. Pakely, Gedimino gatvėje, netoli bažnyčios jis matė su-sprogdintą fabriką (tur būt, Kauno Audinius). Pažįstamo neradęs namie, jis slinkęs Za-liojo tilto link. Prieš tiltą jis buvo vieno kareivio sulaikytas, bet pasakęs, kad jis dirbęs prie tilto remonto, buvo praleistas. Prie tilto jis buvo išbartas, kad tinginiaująs ir jam liepė nešti balkius į tilto vidurį. Ten jis iš-sikalbėjęs su darbininkais, ku-rie jį painformavo, kad Kaune dirbantieji gavę raštus, su ku-riais jie eina į krautuves ir kas-dien gauna - kg. duonos ir rie-balų, kurių jiems pakanka. Tuos produktus jie gauna dy-kai. Krautuvėse produktų esą, nes plėšimų buvo labai maži, bet žmonės pinigų neturi; mar-kes neima, o rusų rublių apy-vartoj yra labai mažai.
(Tešiny 5-am pusl.)

Linksmų Žiemos Svenčių

KALEDU IR LAIMINGŲ

NAUJŲ METŲ

Visiems Draugams ir

Kostumeriams Linki

W. J. STANKUNAS

PHOTOGRAPHER

3315 S. Halsted St.
Tel. Yards 1546

LINKSMŲ ZIEMOS SVENČIŲ KALEDU IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Visiems draugams ir kostumeriams linki

KAZIMERAS UKELIS

DEGTINĖ, VYNAS, ALUS IR MALONUS PATARNAVIMAS

3436 So. Lituania Ave., Chicago, Ill.
Tel. YARDS 2413

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

LINKSMŲ KALEDU IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ LINKIME VISIEMS LIETUVIAMS

Chicago Savings and Loan Association

6816 SO. WESTERN AVENUE Tel. GROvehill 0306

LINKSMŲ KALEDU IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ LINKIME DRAUGAMS IR VISIEMS LIETUVIAMS

O'Malley & McKay, Inc.

GENERAL INSURANCE AGENTS

Reikalaukit savo atstovo arba brokerio apdrausti savo namą, rakandus arba kitokias brangenybes mūsų įstai-goj. Mes esame Pirmos Rūšies nariai The Chicago Board of Underwriters.

222 West Adams St.

Telephone CENTral 5208

Room 1548-54

NUO VOLGOS IKI ELBĖS

(Tęsinys iš 4-to pusl.)

Pasitaikius progai, jis nuo darbo pasiūlymą ir panemuniam nuėjo į Naująją Marvelę. Ten jis rado pažįstamą, pas kurį porą dienų svečiavosi ir vėliau traukė tėviškės link. Pakely rusų mašinų buvo pavėžintas ir tą pačią dieną pasiekė savo tėviškę.

Pas tėvą neteko ilgai viešėti, nes vietiniai komunistai jį pažinę, kaip tarnavusį vokiečių kariuomenėje, rengėsi areštuoti. Kaimynų išpėtas, jis su broliu nuvažiavo į Sintautų valsčių pas savo gimines.

Po 10 dienų, rugsėjo 1 dieną, čia prasidėjo jaunų vyrų gaudymas, kaip buvo sakoma, darbams prie aerodromų, kurių tuo laiku čia buvo slatoma nemažai. Paimdavo iš ūkininkų lygesnį lauką, jį kasuavois sulygindavo ir volais daig išlygindavo. Statydavo šone vieną antrą iš lentų padarytą lėktuvų vokiečių apgauti. Tai buvo "falšyvi" aerodromai. Bet statė ir tikrų: vieną Sintautų val, netoli jo gyvenamos vietos, o kitą prie Seredžiaus.

Rugsėjo 1 dieną buvo sugau-

tas jo brolis, tačiau jam pasisekė pabėgti, ir jie abu porą dienų slapstėsi, tačiau rugsėjo 3 dieną jie buvo pagauti. Jiems buvo liepta paimiti maisto trims dienoms ir juos nuvarė į artimo kaimyno kluoną. Pakely jie sutiko vieną kelių šimtų vyrų grupę, kuri buvo stiprios automatais apginkluotos sargybos su šunimis apsupta. Kai praicinant jie buvo paklausti, kur juos varo, atsakė: "Mūsų likimas žiauresnis, kaip žydų". Kluone rado apie 100 jaunų nuo 18 iki 35 metų amžiaus vyrų.

Pernakvojus kluone, jie visi stiprios sargybos pėsčia buvo nuvaryti į Lekėčius. Į Lekėčius buvo suvaryta daugiau kaip 1,000 vyrų, kurie buvo sutalpinti didesniuose miesčiuko pastatuose. Neužtekus vietos, tų vyrų dalis buvo gretimame miške ly. Valgyti jie negaudavo. Artimesni ūkininkai ir suimtųjų giminės atveždavo pakankamai maisto, kuriuo jie dalindavosi. Ten juos išlaikė apie 10 dienų. Vėliau juos, suskirsčius grupėmis po 100—200 žmonių, varė pėsčia į Kauną. Maistą vežė "stuikos". Pakely laukuose dir-

bančių buvo nedaug, daugiausia moterys ir vyresni vyrai. Kauną pasiekė tą pačią dieną vakare. Netoli Vytauto Didžiojo tilto jie sutiko nemažą moterų, kurios juos pamačiusios verkė ir sakė, kad Kaune visi vyrai esą sugaudyti. Temstant jie perėjo Vytauto Didžiojo tiltą, kuris buvo jau atremontuotas, ir buvo nuvesti į Sporto rūmų halę. Ten buvo daugiau kaip 1000 suimtųjų vyrų.

Vietos naktvyntei čia buvo pakankamai. Halė nuo karo buvo nenukentėjusi. Iš ryto jie sužinojo, kad Kauno didesni pastatai taip pat buvo sugaudyti vyrų perpildyti. Tuo metu Kaune vyrai dar buvo suiminėjami. Sporto rūmai buvo taip pat sveiki. Ryto metu atvarė dar kelių grupių po 100—200 vyrų kiekvienoje. Sporto aikštėje treniravosi tik kę iš Rusijos atvežti naujokai. Sporto halėje juos išlaikė kelias dienas. Per tą laiką buvo du mitingai. Per šiuos mitingus kalbėjo Lietuvos vyriausybės nariai. Antrame mitinge, kaip Adomaičiui kiti sakė, buvo pats Gedvila, kuris sakė, kad jie bus kariškai gerai parengti, kad gaus gerą aprangą, gerus ginklus ir maistą, kad apmokymas bus ilgas, ir, gal būt, dėl to ir fronte neteks būti ir kad apmokymui jie vyks į Rusiją. Į klausimą, kodėl juos nepalieka Lietuvoje, buvo atsakyta, kad Lietuvoje nėra tinkamų patalpų ir kad yra arti frontas, todėl esą pavojaus nuo vokiečių bombardavimų.

Po antro mitingo visi vyrai buvo nuvesti į stotį, pakrauti į vagonus ir nakties metu išvežti Vilniaus link. Kauno stotis ir tunelis yra susprogdinti, todėl jie važiavo aplink per šančius. Jų buvo trečias iš eilės esalonas. Į vieną prekinį vagoną grūdo po 50 žmonių. Vagonuose buvo įrengti dviejų aukštų lentiniai narai. Langai buvo apkalti geležiniais grotais. Vietos vagonuose buvo labai mažai ir todėl dieną ir naktį vyrų dalis turėjo labai nepatogiai gulėti naruose, o kiti stovėti. Kiekviename vagono buvo pastatyta sargyba, kuri buvo apginkluota automatiniais pistoletais. Kauno stotyje nebuvo niekam leista išeiti iš vagonų, o toliau buvo leista vienam išeiti iš vagono vandens atsiimti. Kauno stotyje buvo išduota po 3 riekes džiovintos duonos ir viena konservų dėžutė 10—20 žmonių. Tokia nelygybė buvo todėl, kad sargybiniai dalį pavogė ir iškeitė į degtinę. Adomaitis su kitais delegatais buvo nuvykęs pas majorą skūstis. Majoras priėmė juos labai maloniai, išardė sargybinį ir pažadėjo jį nubausti, tačiau sargybinis paliko savo vietoje, tik vyresnysis leitenantas delegatus išbarė, kad jie kreipėsi į majorą jį aplenkdami.

Jų esalonas Vilnių pasiekė rytą. Jiems visiems buvo leista išlipti iš vagonų ir jie buvo nuvesti per priemiestį į vieną pusimis apaugusį kalną. Priemiestis nuo karo veiksmų buvo labai nukentėjęs, retai kuris, namas buvo sveikas. Tolumoje buvo matyti nuvirtę bažnyčios bokštai. Buvo daromas tinkamesnių namų remontas. Paminėtame kalne jie praleido visą dieną ir naktį prie ugniakurų. Gretimame kalne jie matė tokių pat sugaudytųjų vyrų; vėliau paaiškėjo, kad tai buvo sugaudyti iš Vilniaus krašto lenkai. Kitą rytą jie visi buvo atvesti į stotį ir susodinti į tą patį traukinį.

Iš Vilniaus juos vežė Rusijos link. Važiavo per Minską ir Smolenską ir po 8—9 dienų pasiekė Jarsovą, nedidelį miestuką 60 kilometrų į rytus nuo Smolensko. Pakely teko jiems dažnai stovėti, nes ejo dideli transportai fronto link. Kas dieną jiems buvo išduodamas maistas; džiovinta duona, konservai ir sausos rusų kruopos, kurias 5 minutes pavirus pasidarė sruiba. Važiuojant per Lietuvos teritoriją, jie iš vagonų nebuvo išleidžiami tų kruopų virti, tačiau išvažiavus iš Lietuvos, jie buvo laisvesni. Kadangi maistas buvo silpnas, tai

vyrai ėjo bulvių vogti. Sargybiniai buv. Lenkijos teritorijoje nedraudė, bet įvažiavus į Sovietų teritoriją tokios ekskursijos buvo griežtai uždraustos.

Pasiekus Jarsovą, jie buvo iš vagonų išlaipinti ir suvaryti į mišką. Pakely jie sutiko lietuvių dalinį, kuris ėjo mankštai ir laukus. Visi vyrai buvo aprenęti nauja uniforma: bateliai, šineliai ir diržai buvo amerikoniški, kita apranga ir ginklai rusiški. Dalinio vyrai painformavo juos, kad maistas yra geras. Atvykę į mišką jie pamatė Gedvilos žadėtą patalpą, kuriose gyveno kareiviai: tai buvo iš eglėšakų padarytos palapinės. Tose palapinėse kariai miegojo ant šakų, pamestų ant žemės, nebuvo nei antklodžių nei paklodžių. Kai kurie kariai buvo geriau įsitaisę: jie išsikasė sau "žemliankas", dengtas šakomis ir žemėmis.

Čia juos nuvedė į aikštę, kur vienas generolas pasakė kalbą. Vieni jį vadino Vitkausku, kiti Karveliu. Jis pats sakėsi esąs lietuvis, tik lietuvių kalbą yra šiek tiek primiręs. Kalbėjo lietuviškai, įterpdamas daug rusiškų žodžių. Kalbėjo jis kelias valandas. Pažadėjo mokyti juos ilgainiai, duoti gerą aprūpinimą. Po to generolas pažadėjo juos globoti, kad jie nebūtų nukriausti. Vėliau, gal būt, jiems teks pribaižti fašistiską žvėrį, kuris jau yra sulindęs į uovą: tik uodegos dalis kyšo iš to urvo. Jiems teks tą uodegą galutinai nutraukti, įžygiuoti į Berlyną ir iš ten grįžti namo. Po to kalbėjo kiti. Buvo leista pasisakyti ir naujokams, tačiau niekas nenorėjo kalbėti, nes visi buvo alkani.

Vakare išsukė visus, kurie tarnavo kariuomenėje. Tokiu būdu Adomaitis pasiliko vienas tarp nepažįstamų, nes jo brolis pasakė, kad tarnavo Lietuvos kariuomenėje puskarininkiu. Pats Adomaitis neprisipažino, kad tarnavo vokiečių kariuomenėje. Vėliau nuvarė visus į Jarsovą į pirtį. Senesni kareiviai painformavo juos, kad nuo jų atims visus privačius drabužius

ir batus. Pirties jie turėjo laukti iki paryčio. Visi jie buvo alkani, nes atvykę į stovyklą jokio maisto negavo. Visą naktį prie kareivių sukėsi rusės, kurios pardavinėjo "lepioškas", t. y. virtų bulvių blynai farširuoti kopūstais ar morkomis. Tokia "lepioška" kainavo vieną čeroncą. Mūsų kareiviai pirklavo jas, atiduodami drabužius.

Ileidus į pirtį, liepė atiduoti drabužius, kurie eisą į dezinfekciją, o pinigūs, dokumentus ir laikrodžius paįmėti su savimi. Vėliau mašinėle buvo nukirpti visi kūno plaukai. Juos kirpo šiaulių žydėlis. Išsimaudžius jiems buvo išduota nauja apranga. Sugrįžę į mišką gavo pusrūtius. Po pusryčių šaukė savonorius į "automatikus". Atsisaukė ir Adomaitis, manydamas, kad turint toki ginklą lengviau bus pabėgti pas vokiečius. Kartais su juo į tą komandą stėjo daugiausia tarnavę vokiečių kariuomenėje vyrai ir "plechavičiukai".

Atskyrus 50 "automatėčių" pradėjo apmokymą. Užsiėmi (Tęsinys 7-tam pusl.)

LINKSMŲ ŽIEMOS SVENČIŲ LINKIU VISIEMS
Draugams ir Kostumeriams

JOSEPH MISEVICH TAVERN

Geros rūšies degtinė, vynas, alus ir cigarai.
2200 W. Cermak Rd. Tel. Canal 9765

LINKSMŲ ŽIEMOS SVENČIŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Visiems draugams ir kostumeriams linki

Mr. & Mrs ANF. ir JULIA VERBICKAI

Degtinė, vynas ir alus. Užprašome ant Naujų Metų sutiktuvių parės. Bus skanių užkandžių ir muzika.

3204 So. Halsted Street, Chicago, Ill.
Tel. Calumet 6976

LINKSMŲ KALĖDŲ

— ir —
SEKMINGŲ NAUJŲ METŲ
LINKIME VISIEMS LIETUVIAMS

Metropolitan State Bank

NARYS FEDERAL RESERVE SYSTEM IR FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

2201 W. CERMAK ROAD Kampas LEAVITT STREET

LINKSMŲ ŽIEMOS SVENČIŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Visiems draugams lietuviams ir kostumeriams linki

KRIST TAVERN

Mrs. DELA KAMERAUSKAS, Savininkė
Mr. ALEKSANDRAS PHILLIPS, Manadžierius

Visados didelis pasirinkimas degtinės, vyno, alaus ir gero maisto, nes gaminame geros rūšies valgius

4107 So. Ashland Avenue Chicago, Ill.
Tel. YARds 6359

Visiems Linkime Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

Lai nauji metai atneša visiems lietuviams laimės ir sveikatos

POLONIA BOTTLING WORKS

1912-14 W. Hubbard St. Tel. SEEley 5933

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Linki visiems mūsų draugams, kostumeriams ir pažįstamiems

Charles Kriščiuno šeima

Žmona JOSEPHINE, Dukterys ELENORA ir CHRISTINA

Ashland 45th Tavern

4501 SOUTH ASHLAND AVENUE

Telefonas YARDS 2503 Chicago, Ill.

CHARLES KRISCIUNAS

COMPLIMENTS OF

Prima - Bismarck Brewing Co.

Parūpina Prima Pilsner Alų iš Bačkos ir Buteliais

SENOSIOS TĖVYNĖS ALUS

LITUVIŠKO SKONIO

LIAUDIES KOMISARAI — KAS JIE?

(Tešinsys iš 1-^o pusl.)

si. Tie metai tai ir buvo rusų užsienių politikos nauju posūkiu. Tais metais rusų komunistų partijos centre buvo diskutuojami klausimai kas daryti su Baltijos valstybėmis ir Lenkija, ar palikti jas savarankiškoms respublikoms, ar prijungti prie Rusijos. Jau tuomet buvo visai slapta nutarta visas tas nepriklausomas respublikas likviduoti ir eiti Petro Didžiojo pėdomis, tai yra įsigalėti Baltijos jūrose, siekti Balkanų ir užvaldyti Dardanelus. Kitaip tariant, atgaivinti panslavizmo politiką.

Visi tie nutarimai buvo laikomi griežtoje paslaptėje ir pavarsta armijos generaliniam štabui ruošti tam darbui. Be to, ir patsai nutarimas buvo padarytas generalinio štabo įtakoje.

Nuo tų metų rusų ūkio gyvenimas ėjo visai kita pūbūd. Visas gyvenimas buvo pajungtas militarizmui. Mažiau buvo kalbėta apie komunizmo laimėjimus ir kaip galima labiau siekti susiprinti rusų armiją. Ir kartu buvo laukta, kaip susi-

dės pasaulio įvykiai, kad greičiau būtų galima savo užsimojimus įkūnyti. Netenka abejoti, kad rusai užsieniuose ėmėsi visokių intrigu, papirkimų, kad tik pagreitintų karo įvykius. Iš čia ir seka rusų sukta, vingiuota užsienio ir vidaus politika. Tik prisiminkime šio karo pradžią. Pirmiausia rusai puola Suomiją; manyta dėl suomių sąjungininkai susipeš. Neišdege. Tuomet susitarta su Vokietija ir jau parbloktą Lenkiją puola Raudonoji armija. Lenkiją su Vokietijais pasidalina, taip ir Lietuvos nemažus plotus atiduoda vokiečiams, tai Suvalkijos dalį.

Tolimesnieji rusų politikos ir karo veiksmų žygiai visiems aiškūs. Penkių ministerių konferencijoje, kuri įvyko Londone, galutinai išaiškėjo rusų imperialistinė politika, kurios pradžios tenka ieškoti 1938 metų jų slaptuose nutarimuose.

Mažam politikui Justui Paleckui, aišku, buvo sunku tuose rusų politikos posukiuose susiorientuoti. Jis pakliuvo kaip

maža žuvytė ant meškerės. Jį je VI. Natkevičius slaptai referavo A. Smetonai, kad rusų užsienių politika įgyja pavojingą Lietuvai kryptį, bet A. Smetona tuomet tikėti nenorėjo.

1940 metų pradžioje ir vėl atvažiavo VI. Natkevičius iš Maskvos ir vėl padarė A. Smetonai slapta pranešimą, kad reikia būti pasiruošus evantualiai galimiems įvykiams ir kad Maskva pirmąja auka yra numaciusi Lietuvą. Ir tuomet Antanas Smetona pasisakė, kad rusai pilgaisiškai pranešė, kad reikia būti pasiruošus Lietuvos, nes su Lietuva turi palaikyti nepuolimo sutartį. Girdi, vidaus gyvenimas, koks dabar esąs Lietuvoje, visai jiems nerūpi. Dar daugiau, esą nebuvo iš rusų jokio protesto dėl komunistų areštų, o be to, ir patsai komunistinis judėjimas Lietuvoje visai nesą pavojingas, jis mažėjęs.

Kuomet buvo sudarytos naujos su rusais sutartys dėl rusų kariuomenės bazių Lietuvoje, ir tuomet V. Natkevičius išpėjo slapta A. Smetonai, kad Lietuvai gresia tikras pavojus, bet ir ši trečią kartą A. Smetona nenorėjo tikėti, — girdi, štai ir Vilnių rusai atidavė Lietuvai. Bet tuomet A. Smetona nesu-prato, kad rusai Vilnių grąžino Lietuvai, o Lietuvą pasiima sau. Deja, šiuodu abudu politikai jau yra mirę. Jiedu galėtų plačiau apie tai pasakyti.

Kas čia pasakytą, yra pasakyta iš V. Natkevičiaus žodžių, kuris tai smulkiai šias žinias rašančiam atpasakojo.

Daug kas tuomet Lietuvoje tikėjo, kad rusai yra nuširdūs Lietuvos sudarytų sutarčių vykdintojai. Maža kam į galvą atėjo tokios mintys, kad tai yra ne kas kita, kaip rusų politikos manevrai, kurie turėjo tikslo jų tikruosius užsimojimus užmaskuoti.

Justo Paleckio mažoje galvėje negalėjo tilpti tokios mintys, kad jisai taps tik rusų imperializmo įrankis ir kartu jų žiaurumų tylus liūdytojas. Jo smegenis tiek nevirškino, kad jisai tampa Lietuvos respublikos tikru duobkasiu ir Lietuvos tautos niekintoju.

Prof. Krėvė Mickevičius, prof. A. Garmus ir kiti suprato, vėlai suprato, kur veda Maskva. Iš tų lemtų apystovų, tenka manyti, abudu išėjo stipriai moraliai palaužti ir gerai politikojė nusvilę nagus.

Gera, kad ir vėlai susiprato, bent Lietuvos visuomenėje neprarado savo gero vardo ir daug gražių dalykų viešai paskelbė iš rusų politikos Lietuvoje užkulisų.

Ką padarė šiuodu, to nesugebėjo padaryti Justas, Paleckis, — jis plaukė ir tebeplaukia pavandeniui.

Bet jei Justas Paleckis išlikęs gyvas, tenka laukti, kad, jei jam susidarys palankios apystovos, ir jisai gal galės daug įdomaus pasakyti, kaip skaudžiai jis rusų politika turėjo nusivilti ir kaip jisai per vieną gražią naktį tapo komunistų partijos nariu. Tiesa, eiliniu nariu, su kuriuo niekas nesiskaito. Justas Paleckis buvo aktingas liaudininkų varpininkų studentų sąjungos narys. Jo įtakoje tų studentų dalis vieną gražią naktį jau tuomet, kuomet rusų armija žygiavo Lietuvos keliais ir Kauno gatvėmis, dauguma balsų pasišovė bendradarbiauti su bolševikais. Svarbiausias argumentas buvo, esą tautininkų režimas dingio, štai dabar Lietuvoje bus įgyvendinta demokratija, rusai nesą pasiryžę kištis į Lietuvos vidaus gyvenimą, o jie nori turėti sau tik palankią vyriausybę... Jaunų vyrų logika...

Justas Paleckis tuomet tapo ministrų kabineto pirmininku, o kadangi prezidentas A. Smetona išdūmė į užsienius, tai jam teko jisai pavaduoti, tai yra tapti Lietuvos prezidentu, — to laikotarpio paskuiniu prezidentu... Lietuvos istorijoje atsivertė naujas lapas, — lapas, į kurį visi gyvenimo įvykiai prašomi žmonių krauju, savo tautos krauju.

Justas Paleckis yra tik dabartinio Lietuvos gyvenimo tyliu liūdytoju, nelyginant Lietuvos pakelėse stūksą nebyliai smūtkeliai.

Ilgus amžius šie nebyliai smūtkeliai tūnojo mūsų pakelėse, mūsų sodybose. Niekam neatėjo į galvą tokia mintis, kad reiktų juos išnaikinti... Štai, taisyčiai gyvas Lietuvos dabar širpaus gyvenimo tylius liūdytojas, Justas Paleckis, tuos Lietuvos papuošalus naikina... Teisa, jisai tiesioginiai jų nenaikina, jisai yra per mažas žmogus, kad tokį darbą atliktų, jisai vykdo tik tai, kas jam yra įsakyta. Vykdo bevaliai, tyliai, širdyje jaučia ką kitą, bet daro tai, kas jam įsakyta daryti...

Gaila nuširdaus Justo Paleckio, gaila žmogaus, taip sako jo naktinių sugertuvių draugai. Justas Paleckis turi atsimiti, kad žemiaičiai yra labai atkaklūs žmonės, o jis yra jų tik išsigimėlis, jiems su juo nepakeičiamas.

P. S. Apie kitus šių dienų Lietuvos gyvenimo tvarkytojus bus vėliau.

X—10—45.

BOLŠEVIKAI PRADĖJO STUDENTŲ KARINĮ APMOKYMĄ
New York (LAIC) — "Izviestija" Nr. 222 praneša, kad Rusijos švietimo komisarijatas išleido įsakymą sustiprinti studentų karinį paruošimą. Aukštųjų mokyklų rektoriams ir vėdėjams įsakyta pakviesti specialistus ir rūpestingai prarvesti karinį apmokymą. Suprantama, kad Rusijai kaskart aiškiau kryptant į carų imperialistinę politiką, svarbu turėti žymesnę karinę jėgą.

Linksmų Žiemos Švenčių Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų Linki Visiems Draugams ir Kostumeriams

CUKUR TAVERN

Antanas ir Vera Cukur, Sav.

Didelis pasirinkimas geros degtinės, vyno ir alaus.

732 W. CERMAK ROAD
Tel. Canal 6070.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų Linki Visiems Chicagos Lietuviams

NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASSOCIACIJOS

J. LIULEVIČIUS
4348 SO. CALIFORNIA AVENUE. Phone LAFAYETTE 3572

P. J. RIDIKAS
3354 SO. HALSTED STREET 710 WEST 18th STREET
Telephone YARDS 1419

I. J. ZOLP
1646 WEST 46th STREET Phone YARDS 0781

MAŽEIKA EVANAUSKAS
3319 LITUANICA AVENUE Phone YARDS 1138—1139

LACHAWICZ IR SŪNUS
TEL.: CANAL 2515 PULL 1270 COMMODORE 5765
2314 WEST 23rd PLACE 10756 SO. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS
10821 SO. MICHIGAN AVENUE Phone PULLMAN 9661

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVENUE Phone YARDS 4908

LINKSMŲ ŽIEMOS ŠVENČIŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
Visiems draugams ir kostumeriams linki

BILL'S TAVERN
Mr. ir Mrs. Wm. Popell, Savininkai
4756 So. Western Ave., Chicago, Ill.
Tel. Lafayette 2649

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

LINKSMŲ KALĖDŲ draugams ir visiems lietuviams

Lovick's
FLORIST

3316 SOUTH HALSTED STREET
Tel. YARDS 7308

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų Visiems Draugams ir Pažįstamiems

S. M. SKUDAS
GRABORIUS IR DIREKTORIUS

718 W. 18th Street Tel. Monroe 3377

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
Linkiu Draugams ir Visiems Lietuviams

Anthony B. Petkus

L Aidotuvių Direktorius

6812 S. Western Ave. 1410 So. 50th Ave.
Tel. GROvehill 0142 Tel. CICero 2109

CHICAGO, ILL. CICCRO, ILL.

KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Visiems Kostumeriams, Draugams ir Pažįstamiems

FRANK'S LIQUOR STORE
YAKAS and SON, Savininkai
4012 ARCHER AVENUE
Tel. Lafayette 2040

NUO VOLGOS IKI ELBĒS

(Tęsinyš iš 5-to pusl.)

mas buvo nuo 7 iki 11 valandos, vėliau ginklų valymas ir pietūs. Tuoj po pietų vėl užsiėmimas iki 6 val., ginklų valymas, vėliau laisvas laikas iki 9 val. vakaro. 9 val. būdavo patikrinimas. Iš ryto vyrai gaudavo kopūstų, bulvių ar kruopų sriubos, 3 plyteles cukraus ir 600 gramų duonos, bet faktiškai duonos gaudavo mažiau, nes jos dalis buvo parduodama kolchozininkams. Pietums gaudavo tokios pat sriubos ir džiovintos žuvies. Pirmomis dienomis valgis buvo patenkiamas, tačiau juo daugiau vežė vyrų iš Lietuvos, juo blogesnis darėsi maistas. Po dviejų savaičių maistas pablogėjo ir to paties maisto išduodavo mažesnes porcijas. Vakarais žuvies visiškai jau nebebuvo. Vyrų pradėjo sirgti dezinterija ir vidurių šiltnė. Kiekvieną dieną buvo matyti, kaip iš ligoninės neša keletą vyrų į kapines.

Į tą mišką buvo suvežti visi lietuvai sugauti vyrų. Lietuvai ir estams buvo kitos stovyklos. Pats Adomaitis žinojo, kad čia buvo sudarytos 3 divizionijos, bet kiti sakė, kad yra daugiau divizionijų. Tarpe lietuvių buvo rusų puskarininkių, tačiau nedaug. Lietuvių karininkių tarp jų buvo 1941 m. deportuotų karininkų ir pabėgusių su bolševikais komсомолецų. Pirmieji buvo tikri karininkai, o antrieji bemoksliai, daugiausiai pradžios mokyklą baigusieji ir lankę 6 mėn. karininkų paruošiamus kursus. Buvo lietuvių karininkų iki generolo laipsnio, o vėliau jau teko sužinoti, kad raudonojoje armijoje yra nemažai lietuvių generolų. Kuopai, kurioje buvo Adomaitis, vadovavo leit. Pinkevičius nuo šiaulių, 22 metų, buvęs komjaunuolis. Kitai "automatėkų" kuopai vadovavo leit. Barštys, buvęs puskarininkiu Lietuvos kariuomenėje. Adomaičio brolio kuopai vadovavo leit. Gustaitis, tikras karininkas. Kaip karininkai pasakojo, daugelis lietuvių kadro karininkų žuvo anksčiau fronte, o ypač daug jų žuvo prie Ostrovo, kur 16-ta lietuvių divizija išėjo į ofensyvą. Ten bebūnant A-

domaitis sužinojo iš 1941 metų išvežtųjų, kad yra dar gyvas generolas Skučas, gen. Urbšys (ar tik ne Urbšas?), buv. ministras, kuris buvo Maskvoje suimtas, gen. Vitkauskas ir gen. Karvelis. Jie vadovavo rusams. Buvo ir dezertyrų iš Jarsovo, tačiau nedaug. Vieną jų pagavo prie Vilniaus ir nuteisė 12 metų kalėjimo, 3 kiti, kaip vėliau teko Adomaičiui sužinoti, laimingai pasiekė savo tėviškes šakių apskrityje. Jarsove juos mokino apie mėnesį, o paskui vienus išvežė į frontą, o kitus į Lietuvą: į Jasiūnus, į Gaižūnų poligoną, į Šiaulius ir Vilnių. Adomaičio brolis išvažiavo į frontą dvi savaites anksčiau.

Adomaitis su kitais buvo atvežtas į Jasiūnus. Į Jasiūnus atvažiuodavo daug ūkininkų iš Lietuvos. Jie atveždavo savo ūnams ir giminiams maisto. Atvykę pasakojo, kad dabar Lietuvoje esą ramu, vyrų negaudo, todėl mažesnes porcijas, kaip prieš vokiečių, nors ir nevienodos: turtingesni ūkininkai turi duoti nuo hektaro daugiau, kaip mažesniai. Sužinoję apie ramumą, vyrų pradėjo masiniai bėgti namo, išsinešdami su savim ir ginklus su amunicija. Dažnai visos sargybos iš nakties išnykdavo. Prie maisto sandėlio Jasiūnuose buvo pastatyta 10 vyrų sargyba. Rytė jie nebuvo rasti, tik sandėlio durys buvo atidarytos ir paimta maisto kelionei. Dezertyrų skaičius didėjo, taip pat didėjo sugautų dezertyrų skaičius daboklėse. Nemažai buvo ir rusų dezertyrų, kurie bėgdavo per Lietuvą į Rusiją. Jie susidėdavo miškuose su lietuvių partizanais. Būdavo lietuvių ūkininkų apiplėšimų, bet nedaug, nes jie dažniausiai prašydavo maisto, o ūkininkai jį duodavo. Partizanų veikla pradėjo diena iš dienos augti. Partizanai baudavo komunistus arba jiems pritariančius, atimdami maistą, gyvulius ir grąsindami pakarti, jei tie pasisuktų. Buvo atsitiktimų, kad pakardavo arba sušaudydavo. Geležinkelio transporto, kiek buvo girdėti, neklūdavo, nes, užpuolus geležinkelius, būtų sutraukti didesni kariuomenės daliniai ir jie būtų išgauti. Todėl partizanai pasitenkėdavo sunkvežimių transportu: atimdavo maistą ir municiją. Adomaičiui būnant Jasiūnuose, teko 3 kartus girdėti, kad buvo pagrobtas Jasiūnų daliniams skirtas maistas. Jūs pačius kartu su rusų daliniais siuntė tą partizanų gaudyti. Vieną kartą nakties metu teko su partizanais susidurti. Tuomet 3 rusai žuvo, bet partizanų nei vieno nesugavo, o taip pat ir užmuštų nerado. Antrą kartą buvo sugauti desantininkai, 3 vokiečiai ir 2 lietuviai, kurie turėjo radio siūstivą. Kiek Adomaičiui teko girdėti, desantininkų buvo daug išmes-

ta, tačiau sugauta buvo mažai. Išsiplėtus dezertyravimui, prasidėjo dezertyrų gaudymas. Sugauta buvo labai mažai, o sugautus sušaudydavo. Žiemos metu partizanų kiekis sumažėjo, nes tuomet gyvenimo sąlygos miškuose buvo labai sunkios. Jie pasislėpdavo pas ūkininkus ir jų veikla sumažėjo. Po Kalėdų buvo antras stiprus partizanų gaudymas, kai kur juos gaudydavo su šunimis, bet partizanai juos nušaudavo.

Po Kalėdų buvo paskelbta antra mobilizacija nuo 16 iki 50 metų amžiaus. Kadangi retai kas į piėmimo punktus nuėdavo, tai prasidėjo jų gaudymas. Jei rasdavo ginklų, tai sušaudydavo. Tų žinių Adomaitis gaudavo iš atvykusių į Jasiūnus kareivių giminių.

Vieną dieną į Jasiūnus atvažiavo Lietuvos vyriausybė, viso 10 žmonių, su Gedvila priešaky. Vienas Gedvilas paklausė jų, ar gerai gyvena. Atsirado vienas drąsuolis, kuris nusisukė valgiui. Tuojuo buvo rusas virėjas pasodintas daboklėn. Koks likimas ištiko tą drąsuolį, jie nežino, nes jis greit iš jų tarpo dingo.

Lapkričio gale Adomaitis susirgo dezinterija ir buvo nugabentas į Vilniaus ligoninę, kur jis išgulėjo daugiau kaip mėnesį. Ligoninėje mirė daug kareivių ir ten mirė jo geras pažįstamas ulanas Valiukas Kazys. Į ligoninę atėdavo gandų, kad Vilniuje nužudoma daug rusų karininkų: jie būdavo paplatjami pas lenkes ir išmetami į gatvę. Per gyventojų kratas nieko nerasdavo. Taip buvo nužudytas Vilniaus kompartijos sekretorius. Gerėjant Adomaičio sveikatai, jis pradėjo galvoti apie pabėgimą, tačiau dar nevisai pasveikęs (turėjo temperatūros 38°), jis sausio pradžioje iš li-

(Tęsinyš 8-tam pusl.)

LINKSMŲ ŽIEMOS SVENČIŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
Visiems draugams ir kostumeriams linki
WHITE HAT CLUB
ANTHONY ir SOPHIA BRAZAUSKAI, Savininkai
Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas
2853 West 63rd Street Tel. REpublic 9897

SVEIKINU VISUS LIETUVIUS, DRAUGUS IR KOSTUMERIUS SU SVENTOMIS KALĖDOMIS.
Linkiu visiems draugams linksmybių ateinančiais metais.
MRS. JOSEPHINE PILKIS TAVERN
6601 SO. WESTERN AVENUE
Tel. Grovehill 3236

GARSINKITĖS NAUJIEŅOSE

Linksmų Žiemos Švenčių Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų Linki Visiems Draugams ir Kostumeriams
GERA DIENA TAVERN

J. K. MAŽEIKA, Sav.
2320 So. Leavitt St. Tel. Seeley 3516

LINKSMŲ ŽIEMOS SVENČIŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Visiems draugams ir kostumeriams linki

MR. JOS. PUŽKORIS TAVERN

Visados didelis pasirinkimas degtinės, vyno, alaus ir malonus patarnavimas.

4502 So. Hermitage Ave., Chicago, Ill.
Tel. YARds 3292

LINKSMŲ KALĖDŲ IR SEKMINGŲ NAUJŲ METŲ VISIEMS NAUJIEŅŲ SKAITYTOJAMS

JUCUS SISTERS
Restaurant

1608-10 West 47th Street Telephone YARds 4998

VISIEMS LIETUVIAMS
NUOŠIRDŽIAI LINKIME JUMS SULAUKTI
LINKSMŲ KALĖDŲ SVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ!

Pirkite NOVAK krautuvėje, kuri randasi arčiausiai jūsų namų.

Novak's Stock Yard Markets, Inc.

Mėsos krautuvės randasi visose Chicagos miesto dalyse.

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ DRAUGAMS, KOSTUMERIAMS IR VISIEMS LIETUVIAMS

Inter-National Liquor Co., Inc.

WHOLESALEERS — DISTRIBUTORS

6246 SOUTH CALIFORNIA AVENUE

CHICAGO 29, ILLINOIS

ALL PHONES: REPUBLIC 1538

LINKSMŲ KALEDŲ

IR NAUJŲ METŲ

Linkiu Visiems Lietuviams!

JOHN T. ZURIS

TEISEJAS

LINKSMŲ KALEDŲ
IR GERIAUSIŲ
NAUJŲ METŲ**Al Vaitis**LINKSMŲ ZIEMOS SVENČIŲ KALEDŲ IR
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲVisiems Draugams Amerikos Legijonieriams,
Pažįstamiems Lietuviams ir Kostumeriams Linki

ANTHONY KASPER TAVERN

Didelis pasirinkimas degtinės, vyno ir alaus.

5059 S. Wells St. Tel. Livingston 2034

“Trijų didžiųjų” užsienių ministrų konferencija Maskvoje: Ernest Bevin, V. M. Molotov ir James F. Byrnes (iš kairės į dešinę). Paveikslas buvo nutrauktas prieš konferencijos prasidėjimą.

NUO VOLGOS IKI ELBĖS

(Tęsinys iš 7-to pusl.)

goinės buvo išrašytas ir kartu su 50 kitų pėsčias nuvarytas į Jasiūnus, nors su Jasiūnais buvo normalus geležkelio susisieki-

mas. Jasiūnuose mažai kas iš lietuvių buvo bepalikę — likę tik sargyba. Kur jie buvo išvežti, niekas nežinojo. Adomaitis norėjo bėgti, bet jis buvo tiek silpnas, kad po tokios ilgos kelionės visiškai nebegalėjo paeiti. Visą naktį jiems nedavė miegoti: surašinėjo jų karišką turą. Anksti rytą jie buvo susodinti į traukinį ir nuvežti į Vilnių. Iš Vilniaus jų traukinys pasuko rytų kryptimi. Adomaičiui teko išgirsti, kad ir iš kitų vietų lietuviai kareiviai buvo išvežti nežinoma kryptimi. Juos vežė be ginklų per Minską, Smolenską, Jarsovą ir Maskvą. Maskvoje gavo vakarienę ir pietų. Tuo laiku Maskvoje buvo 40° šalčio, o kareiviai buvo vasariškai aprenęti. Po poros dienų jie buvo vėl pakrauti į vagonus ir po 5 dienų atvyko į Muromcą (?), prie Muros upės. Kur tas Muromec yra, Adomaitis nežino, bet jis mano, kad jis yra apie 700 km. nuo Maskvos Uralo kalnų link.

Muromce juos sutiko su muzika. Grojo lietuvių orkestras. Per visą dieną jie turėjo klausyti mitingo. Jie visi buvo alkani, nes paskutinę dieną kelyje jie nieko negavo, bet ir čia atvykus juos niekas nepavalgė. Mitinge buvo sakyta, kad juos čia gerai apmokys, o vėliau siųs vokišką žvėrį pribaigti. Kviėtė pasisakyti; jiems buvo atsakyta, kad geriau būtų pirma leista pavalgyti, o vėliau mitinguoti. Po mitingo jiems liepta šokti, nes orkestras grojo. Buvo tokių kvailių, pasak Adomaičio, kurie nuėjo šokti. Tik vakare sutemus juos nuvedė vakarienėjauti.

Patalpinę juos kareivinėse miške. Maistas buvo blogesnis, kaip Jarsove ir Jasiūnuose: kareiviai visą laiką buvo alkani. Kareiviai visi buvo lietuviai, bet puskarininkiai — rusai. Kiek čia lietuvių buvo, Adomaitis nežinojo, nes kareivinės buvo po mišką išmėtytos, ir kareiviai retai tesusitikdavo. Jis mano, kad lietuvių čia buvo žymiai mažiau, kaip Jarsove. Mankštini- mas buvo labai vargingas: kareiviai vasariškai aprenęti, turėjo plumpoti giliame sniege prie 30°. Jie nušaldavo ausis, kojas, rankas. Pradėjo plėstis epidemijos — dezinterija ir šiltinė. Mirimų buvo didelis procentas. Taip juos mankštino apie mėnesį.

Į Muromcą atvažiavo vienas rusų generolas, kuris kvietė savanorius į frontą. Išbadėję kareiviai visi sutiko važiuoti į frontą, kur, kaip buvo girdėti, maistas buvo labai geras ir, be to, galėjo atsirasti progų pasiduoti į vokiečių nelaisvę. Juos vežė per Maskvą, Ukrainą, Lenkiją, per Varšuvą ir Krokuvą. Kelionė buvo varginanti ir tęsėsi visą mėnesį. Naktimis nuo jų “lietuviško” ešelonu atkabindavo kelis vagonus su lietuviais

ir prikabindavo naujus, vagonus su rusais. Lenkijoje visi Lietuvos žydai išsibėgijo. Kai jų ešelonas pasiekė frontą, tai lietuvių liko tik du vagonai, apie 100 žmonių. Važiuojant per Vokietiją, civilių gyventojų nesimatė. Namai ir turtas paliktas Dievo valiai. Namuose jie rasdavo pakankamai maisto. Kai kuriuose namuose buvo randami vokiečių ir rusų lavonai. Už 50 kilometrų iki fronto jie buvo iš vagonų išsodinti. Buvo duoti ginklai ir municija. 3 dienas buvo manevrai, o ketvirtą — lietuvius išskirstė po įvairius rusų dalinius — vienas lietuvis tarp 50 rusų.

Į frontą teko žygiuoti pėsčiomis. Pabėgti nebuvo galima, nes tarp vokiečių ir rusų pozicijų buvo ar minų laukai, ar upės, o, be to, vienoje vietoje ilgai kareiviai nebuvo laikomi, kad jie negalėtų susipažinti su vietos sąlygomis ir nebandytų bėgti. Prasidėjus rusų ofensyvai, batalionas, kuriame tarnavo Adomaitis, labai nukentėjo: pasiliko tik 15 karių. Jie buvo priskirti prie naujo dalinio, bet jau vokiečių paūtyti negalėjo.

Pralaužus vokiečių frontą, rusų kariuomenė žygiavo taip greitai, jog civiliai gyventojai negalėjo pabėgti. Užėmus Jue-terborgą, buvo liepta kareiviams suvartyti visus suaugusius civilius gyventojus į vieną vietą. Jiems buvo pasiūlyta paimti kastuvus ir pasiruošti 2 valandas apkasus kasti. Vokiečiai buvo išlaikyti iki vakaro, o vakare atvyko daug karininkų, kurie atširinko gražiausias moteris ir jas nusivedė, sakydami, kad reikia švarą padaryti. Pagaliau, iš eilės pradėjo rinktis moteris puskarininkiai ir eiliniai kareiviai. Liko senos moteris ir vyrai. Adomaitis su vienu kareiviu nuėjo į miestą. Ten jie sužinojo, kad kareivių nuvestos moteris buvo prievartaujamos.

Pirmą kartą Adomaitis pamatė amerikiečius prie Elbės, o antrą kartą prie Muldės. Po kelių dienų buvo paskelbta taika.

Gražesnės išvaizdos ir tvarkingesni kareiviai buvo pasiūti “pabaliavoti” su amerikiečiais, kurie atvežė degtinės ir cigarečių. Nors amerikiečiai ir “baliavojo” su rusais, tačiau antrą dieną jau jie žiūrėjo į rusus iš nukšto paniekos pilnu žvilgsniu.

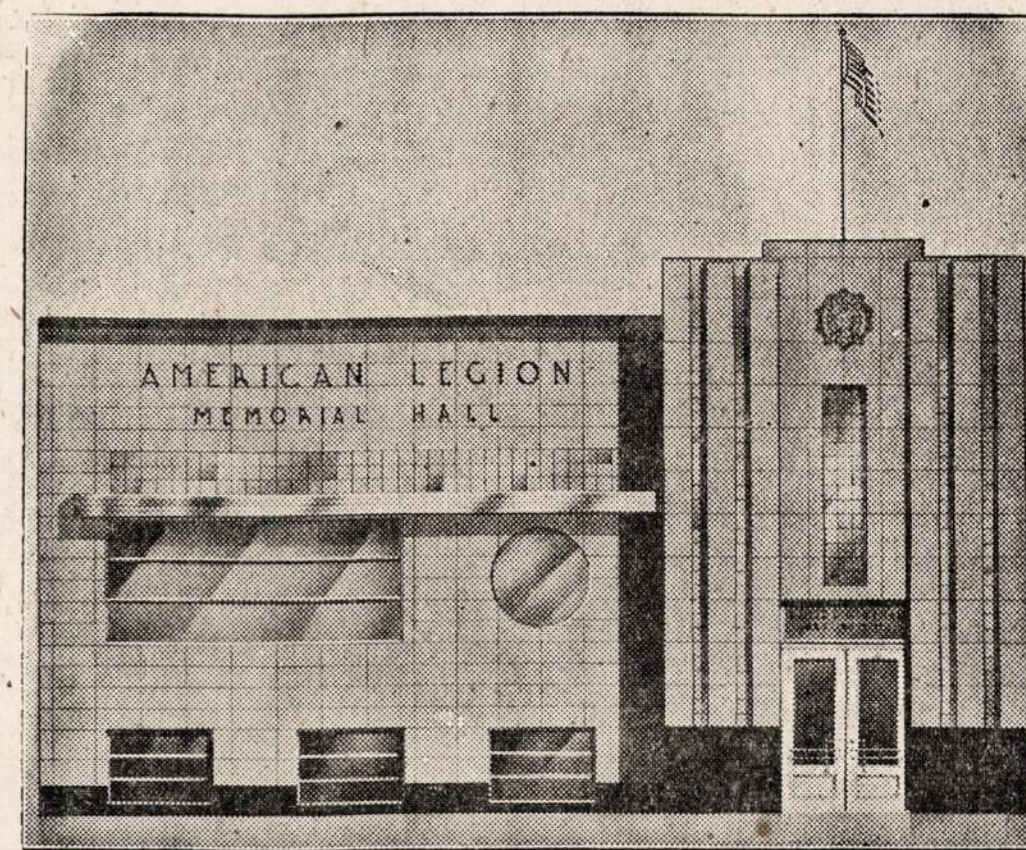
Pasitaikius gerai progai, Adomaitis perplaukė Muldę, tris dienas dirbo pas ūkininką, nuvyko į Leuną, pernakvojo lenkų stovykloje ir atsidūrė Hallėje, kur lietuvių komitete gavo liudijimą, kad Lietuvos pilietis ir apsigyveno Possendorfo stovykloje. Prieš rusams užimant Hallę, jis su kitais lietuviais buvo amerikiečių evakuotas į vieną stovyklą, netoli Stuttgarto.

LINKSMŲ KALEDŲ
SVENČIŲ

Linkiu Visiems Savo

Draugams ir
Kostumeriams

JOHN PAKEL

NAMŲ STATYTOJAS KONTRAKTORIUS
6816 SOUTH WESTERN AVENUE
Telefonas GROvehill 0306LINKSMŲ KALEDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
DRAUGAMS IR VISIEMS LIETUVIAMS**DARIUS-GIRENAS**

Post No. 271

AMERICAN LEGION

4416 So. Western Avenue

Tel. Lafayette 8484

F. PUMPUTIS, Commander
VALDYBA IR NARIAILINKSMŲ KALEDŲ IR
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲLinkime Visiems Mūsų Draugams
Lietuviams ir Kostumeriams**The Halsted Exchange National Bank of Chicago**

HALSTED STREET ir 19th PLACE

NARYS FEDERAL RESERVE SYSTEM IR FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION